

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 44 (12700)

PIĄTEK, 1 września 1995 r.

cena 60 ct

Drodzy Nauczyciele, Uczniowie!

Iuż po wakacjach i wrzesień znowu zgromadził Was wszystkich w murach szkolnych. Niech ten dzień, który woła Was do sprawy wielkiej i pięknej — dawnia i brania wiedzy — "ma w sobie radość rozśpiewaną" nie tylko pierwszego września, lecz codziennie.

W trudnej dobie przemian ekonomiczno-społecznych, powszechnego kryzysu wartości moralnych stajemy w obliczu szczególnie dziś trudnego problemu nauczania dzieci do nauki oraz ich wychowania. Najlepiej służy temu szkoła z ożywym językiem nauczania, gdzie bezgranicznie oddamy i kochający dzieci nauczyciel zaszczerpa miłość i szacunek do kraju ojczystego, jego historii i tradycji narodowych, uczuła je na dobro i piękno.

Wyrwalności, spełnienia zamierzeń twórczych, ludzkiej życzliwości, zrozumienia wzajemnego, zdrowia i pogody du-

cha, nieustrudzonym i jak zawsze — ofiarnym nauczycielom, uczniom — samozaparcia i chęci do zgłębiania wiedzy, a rodzicom — dumy i radości z osiągnięć dzieci

życy w nowym roku szkolnym

Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie "Macierz Szkolna"

Uczczono Dzień Wyzwolenia Litwy

Z okazji drugiej rocznicy wycofania wojsła rosyjskiego z Litwy w czwartek na Placu Niepodległości odbyło się uroczyste zaciągnięcie flagi państwowej Republiki Litewskiej, informacja ELTA. W uroczystości wzięli udział prezydent Algirdas Brazauskas, minister Sejmu Česlovas Juršėnas, członkowie rządu.

"1 sierpnia — to data historyczna

dla naszego państwa. Jest to pamiętny dzień wyzwolenia Litwy — powiedział podczas uroczystości marszałek Sejmu Č. Juršėnas. — Wycofanie obcego wojska — to wynik wielkiej pracy, rozum i cierpliwości nas wszystkich. Prezydenci obu państw, wojskowi, dyplomaci udowodnili, że wszystkie kwestie można między sobą rozwiązać pokojowo i taktownie".

Podpisano protokół konsultacyjny między MSZ Indii i Litwy

W czwartek w Wilnie podpisano dwustronny protokół konsultacyjny między ministerstwami spraw zagranicznych Litwy i Indii, informacja ELTA.

Dokument ten swymi podpisami potwierdził goszczący w naszym kraju minister spraw zagranicznych Indii Salman Khurshid i minister spraw zagranicznych Litwy Povilas Gylys.

Salman Khurshid potwierdził zaproszenie prezydenta Republiki Indii Shankar Dayal Sharma do złożenia w Indiach oficjalnej wizyty przez Algirdasa Brazauskasa. Ta wizyta była planowana na grudzień bieżącego roku, jednak, jak powiedział Salman Khurshid, data wizyty zostanie ułożona. W Indiach jeszcze nie wiadomo, kiedy zbierze się parlament kraju. Możliwe, że ogłoszą się nowe wybory.

Podczas rozmowy wymieniono zdania o stosunkach krajów z Rosją. Algirdas Brazauskas powiedział, że stosunki Litwy z tym krajem układają się normalnie. Jego zdaniem, w Europie i innych regionach świata panujące przekonanie, iż Rosja jest kontynuatorem politycznych celów ZSRR, już nie odpowiada rzeczywistości. W Rosji odbywają się demokratyczne zmiany, chociaż przebiegają z oporem. Zdaniem Algirdasa Brazauskasa, zagranica musiałaby pomóc w utwardzeniu demokracji w Rosji. Te starania byłyby korzystne również dla bezpieczeństwa Litwy, podkreślił prezydent.

Na tematy dnia

"Czy wrzuciłeś Grzesiu list do skrzynki..."

Och, jakże niełatwo miałby dziś mały Grześ (z wiersza Tuwimowego), gdyby mu ciocia nawet ten list wręczyła. Sporo by się nabiegał, nalał, zanim znalazł w Wilnie skrzynkę pocztową. Wisiałby sobie od lat, prawie dosłownie na każdym kroku, aż tu nagle jak za dotknięciem różdżki zleża czarodzieja — znikły. Właściwie w dobie obecnej takie zniknięcie nie powinno już nikogo dziwić. Do takich faktów, kiedy giną kosze na śmiecie, skrzynki, nawet nazwy ulic, przystanków — życie już nas przyzwyczaiło. Wręcz odwrotnie powinno byłoby budzić zdumienie — pojawienie się czegoś nowego (a tak potrzebnego dla codziennego życia grodu). Ale nowe z trudem się rodzi, czyli pojawia, a stare łatwo znikła. Weźmy chociażby kosze na śmiecie. Jeśli uda się wam po zjedzeniu banana wrzucić od razu jego skórkę do kosza — jesteście szczęśliwym. Bo kosze w mieście można policyjne na palcach. Nic więc dziwnego, że skórki od bananów, opakowania od piwa, papierki od lodów rozrzucone są na ulicach, wiskane w szpary domów. Obrazki takie można zobaczyć np. na ulicy Wileńskiej. — Stowem, kto gdzie może, tam rzuci. No, bo i co ludzie mogą robić, skoro nie ma koszy? Dobrze ko biotom, bo mają torebki, a mężczyźni? Niby mają te kieszenie, ale nie zawsze całe.

Ala wróćmy do skrzynki pocztowej, których brak notabene zasygnalizowali bieżącego lata turyści, którzy tradycyjnie chcieli wysłać kartki pocztowe z naszego miasta. Z tymi to kartkami przeprawiali kilometr Starówki, na próżno poszukując skrzynki. Wyruszyliśmy w ślad za nimi. Rzeczywiście — skrzynkę znaleźliśmy. No, może przy samej poczcie. I tu właściwie się swego rodzaju paradoksu, bo jeżeli dojdziemy do poczty, to możemy przecież tam na miejscu zostawić kartkę pocztową. Więc jeżeli ten taki deficyt skrzynki (widocznie też idą na złom, a może ktoś je kolekcjonuje wraz z listami

miłosnymi), to warto te istniejące przy pocztach przenieść w inne miejsce np. przy placówkach handlowych, rynkach, dworcach itp.

No, ale pisać tak o pocztach, gdzie to możemy zostawić korespondencję i zadając sobie pytanie, czy jest to realne, albo w końcu o trzech kilkadziesiąt dni za rządzący okręgiem wileńskim A. Małach przysłał do zarządu miasta Wilna list, w którym wymienia pocztę wileńską podlegającą w najbliższym czasie zamknięciu.

Trudno powiedzieć, czym się kierował zarządzający, ale propozycja ta wprawia w zdumienie nie tylko nas, nie tylko zarząd miasta, ale najwięcej na pewno zadrwi (i zasmuci) samych mieszkańców — jeżeli dojdzie do skutku. Bo czyż nie jest absurdem planowanie zamknięcia poczty nr 23 na lotnisku (jedynej), 57 przy ul. Didlauko (też jedynej w tej dzielnicy), tak samo jak i 36 w Dworzeczniku.

Pocztę nr 15 (przy ul. Pietario planuje się połączyć z nr 9 przy ul. Vytėnio), jak też 34 (Studentu) z pocztą nr 4 przy ul. Pušų.

No cóż, mieszkańcy tych dzielnic (gdzie to były jedyne poczty) będą musieli jechać z listem "do miasta". A nasz Grześ na pewno dobrze się nabiega, zanim napisany list do skrzynki wrzuci...

Helena GŁADKOWSKA
Fot. Tadeusz Wazniakiewicz

W stolicy — święto Trzech Placów

W Światowym Dniu Pokoju, 1 września, w stolicy odbędzie się święto Trzech Placów, informacja ELTA.

Świąteczne imprezy rozpoczyna o godzinie 18.00 na Placu Niepodległości. Mieszkańcy stolicy i goście, podążający stąd na Plac Katedrański, przy gmachu KGB złożą hołd pamięci poległym za wolność Litwy.

Następnie uczestnicy święta udadzą się na Plac Ratuszowy. Tu przemówienie wygłosi przewodniczący Związku Ojczyzny (Konservatywistów

Litwy) profesor Vytautas Landsbergis. O godzinie 21.00 na Placu Ratuszowym odbędzie się koncert muzyki rockowej.

Znad Wilni

Radio 73.34/105.8 FM

Piątek, godz. 16.00 - 18.00
oraz 22.00 - 23.00

Dni Krakowa

Wywiady, konkursy, nagrody...
Tel.: 42 94 72, 42 42 09

KURIER WILEŃSKI — dziennikiem

Twoim i dla Ciebie!

Nasza Adreska — 67218

**PRENUMERATA
NA PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ 1995 ROKU**

trwa do 10 września br.

Koszty dla Czytelników "K.W." na Litwie

	na 1 mies.	na 3 mies.
bez dostarczania	8,00 Lt	24,00 Lt
z dostarczaniem	11,55 Lt	34,65 Lt
w redakcji	6 Lt	18 Lt

**PRENUMERATĘ Z DOSTARCZANIEM MOŻNA
ZAKAŹNIC NA KAŻDEJ POCZTCIE.**

Prenumeratę bez dostarczania można zakażać w redakcji "Kurier Wileński" LAISVĖS PR. 60, PIETRO XI, POKOJ 1115, W DNIACH PRACY OD GODZ. 9 DO 17, TEL. 42-79-01, ORAZ U PANI AUCIUKI KLIMASZEWSKIEJ W POLSKIEJ KSIĘGARNI S.K. (ul. OSTROBARMASZK 9, tel. 62-55-06), od poniedziałku do soboty wieczorem, godz. 10-18.

Zaprenumerowany egzemplarz będzie można odebrać w redakcji. Ci, którzy zaobserwowali nasz dziennik w księgarni, będą mogli odebrać go przy ul. Ostrobarmskiej 9.

**"KURIER" JAKO JEDYNA CODZIENNA GAZETA
POLSKA NA WSCHODNIEJ NIE ZNA GRANIC**

Tylko prenumerata zapewni Ci stały kontakt z naszym piśmie w Polsce i w innych krajach świata w 1995 r.

Koszty dla Czytelników zagranicznych wynoszą:

na miesiąc — 10 USD, na kwartał — 30 USD.
Nasze konto: LITHUANIAN JOINT-STOCK INNOVATION BANK
Vilnius, LITHUANIA, Acc. No. 250070886, k 260101747

Kalejdoskop wiadomości

Wizyta ministra transportu i gospodarki morskiej RP Bogusława Liberańskiego

Dzisiaj do Wilna przybędzie delegacja polska z ministrem transportu i gospodarki morskiej RP Bogusławem Liberańskim. Podczas wizyty zostanie podpisana umowa między Rządami RP i Litwy o współpracy w dziedzinie handlu morskiego, będą omawiane kwestie wymiany informacji na temat sytuacji transportu na Litwie i w Polsce, przewozów samochodowych, przewoźników ładunków z Warszawy do Wilna samolotami, przekraczania granic i in. Polacy goście spotkają się z premerem A. Šleževičius.

8 mln eu dla Banku Wileńskiego

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBRD) udzielił Bankowi Wileńskiemu kredytu 8 mln eu. Umowa o pożyczce zawarta została w Londynie. Jest to pierwsza pożyczka EBRD sektorowi bankowemu litewskiemu. Po otwarciu linii kredytowej średnim przedsiębiorstwom litewskim będą udzielane średnie i długoterminowe pożyczki. Będzie to sprzyjało rozwojowi sektora prywatnego.

Reżyserowi Rytisowi Širvinskasiui — medal UNICA

Litewski Związek Filmowców Amatorów otrzymał wiadomość z Francji, że członkowi tej organizacji Rytisowi Širvinskasiui przyznano brązowy medal festiwalu Światowej Organizacji Filmowców Amatorów UNICA. Ta nagroda wyróżniła został film wileńskiego autora "Postscriptum", opowiadający o poszukiwaniach samotnego artysty.

Czy podpisywać konwencję europejską przeciwko torturom?

Rząd litewski zwrócił się do prezydenta Litwy z prośbą o upoważnienie nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Litwy w Radzie Europy Aurimasa Taurantasa do podpisania w imieniu Republiki Litewskiej konwencji europejskiej przeciwko torturowaniu oraz innemu okrutnemu, niehumanitarnemu bądź poniżającemu postępowaniu i karaniu.

Japońska ceremonia herbaciana na Starówce Wileńskiej

W tę niedzielę, 3 września, w stolicy rozpocznie się święto kultury japońskiej. Potrawa do 9 września. Święto kultury Dalekiego Wschodu będzie się inicjatywy Towarzystwa Japońsko-Litewskiego. W realizacji projektu pomagają też Stowarzyszenie Litewsko-Japońskie, Litewski Pałac Pracowników Sztuki oraz Uniwersytet Wileński.

Z okazji tygodnia kultury na Litwie przybędzie 50-osobowa delegacja z Japonii. Jej członkowie zapoznają wszystkich zainteresowanych z ceremonią picia herbaty, zapraszają na lekcje ikebany, dadzą koncerty tradycyjnych japońskich tańców i muzyki.

Zainteresowanych na wszystkie imprezy tygodnia kultury japońskiej będą mogli trafić nieodpłatnie. Zaproszenia można otrzymać zawsze w Centrum Informacji Japońskiej na Starówce godzinę wcześniej przed każdą imprezą.

Uroczysty apel

Dzisiaj o godz. 10.00 na placu czołwiec Litewskiej Akademii Wojskowej odbędzie się uroczysty apel, podczas którego słuchacze pierwszego roku złożą przysięgę na wierność Republice Litewskiej.

G. Konopliovs zaprzecza, że zarobił 28 mln USD

Zarząd banku "Tauras" i rada korporacji "Lietuvras" rozpowszechniły oświadczenie w związku z publikacjami "Respubliki" na temat osoby szefa tych organizacji G. Konopliovsa.

"Po odrzuceniu ze wszystkich publikacji wiernego, niczym nieuzasadnionego kłamstwa o 260 tys. USD gotówki, o zarobionych w Anglii 28 mln USD i nie uiszczonych podatkach 20 mln Lt, nie pozostaje w nich ani jednego konkretnego faktu, którego nie dostrzeże się nawet przez gęstą mgłę angielską", głosi oświadczenie.

"Geležinis vilkas" potężnie

Na poligonie w Podbrudzu zakończyły się trzydniowe manewry zmotoryzowanej brzojdy pchły "Geležinis vilkas" poniewiejskiego batalionu motodesantowego pchły.

Batalion w tych pływających jednostkach ćwiczeniach taktycznych uczestniczył w pełnym składzie i był całkowicie uzbrojony. M. in. sprawdzano gotowość oddziałów do strzałów bojowych oraz możliwości powrotu na miejsce stacjonowania.

E. Nazelskis — inspektorem generalnym sił zbrojnych

Na mocy dekretu prezydenta RL komandor Eugenijus Nazelskis mianowany został inspektorem generalnym Sił Zbrojnych.

Koncert gwiazd na Placu Katedralnym

Dzisiaj o godz. 19.00 na wileńskim Placu Katedralnym rozpocznie się wielki koncert dla uczczenia inauguracji roku szkolnego oraz nowego programu poznania muzyki "Świątąca jutrzenna". Wezmą w nim udział Państwowa Orkiestra Symfoniczna pod batutą Gintarasa Rinkevičiausa, solistka Irena Milkevičiūtė, Władimir Prudnikov, Sigutė Stonytė, Virgilijus Noreika oraz skrzypce Rajmundas Katilius.

Wielką imprezą pod gołym niebem transmitować będzie Telewizja Litewska.

"Koński" maraton taneczny

Wśród rozpoczęły się zapisy uczestników na piąty republikański maraton taneczny "Zagoneone konie...". Rozpocznie się on w Kowieńskim Kasynie Oficerskim w Kownie 22-25-37 do 13 września.

Pary uczestnicy mają wpłacić 50 litów opłaty startowej. Wszyscy tancerze zostaną ubezpieczeni na 10 000 litów przez społeczne ubezpieczalnię "Vijura".

Agencja podróży "Kauno piligrims" fundowała zdobywcom pierwszego miejsca noworoczną podróży do Londynu.

W porcie Kłajpedzkim po raz pierwszy duński okręt wojenny

Rząd litewski pozwolił okrętowi wojennemu "Glenten" Duńskiej Królewskiej Floty zawinąć w piątek do portu kłajpedzkiego i przebywać w nim do 4 września.

Niniejsza uchwała okrętu zwolniony został od opłaty portowej. Będzie to pierwszy okręt wojenny Duńskiej Królewskiej Floty w Kłajpedzie. Jego załoga zapozna się z marynarką wojenną Litwy, zwiedzi Kłajpedę i jej okolice.

Na podstawie doniesień agencji BNS, ELTA, radia, prasy i inf. własnych przygotował Jerzy SURWILLO

W Rządzie RL

Transport Litwy w sieci magistrali Europy

Środowe posiedzenie rządu poświęcone było aktualnym kwestiom strategii i dalszego rozwoju transportu, poinformował agencję ELTA rzecznik prasowy rządu.

Po otwarciu w kwietniu 1994 r. ruchu pociągów towarowych z Polski na stacji kolejowej Szeszałki w ciągu miesiąca przeładowało się do 250 wagonów towarowych, jednak do wykonywania tych prac na stacji nie ma odpowiednich możliwości technicznych i miejsca.

Chcąc kształtować potok ładunków z Europy Zachodniej i Środkowej do państw bałtyckich i Europy Wschodniej, niemiecka firma "Unicolsult", belgijska "Transurb Consulting" i inne przeprowadziły badania, na podstawie których Ministerstwo Komunikacji przygotowało koncepcję budowy uniwersalnej rozdzielczej stacji ładunków w Mockawie.

Rząd zaprobował współpracę Ministerstwa Komunikacji ze zjednoczeniem firm niemieckich (Klos GmbH, Krupp GfT, Knappe/Kierhehn, EPF Erfurt) przy tworzeniu kolejowej granicy litewsko-polskiej o standardzie europejskim. — Kowno i projekt rozdzielczej stacji ładunków w Mockawie. Według niego na pierwszym etapie będzie się przewoziło do 0,8 mln ton ładunków rocznie, na drugim — do dwóch mln ton. Projekt ten w przyszłości może się łączyć z rozwojem wolnej strefy ekonomicznej w Kownie.

Na posiedzeniu omówiono działalność SA "Lietuvos geležinkeliai" i politykę taryf przewozu ładunków. Niepokoje budzą zmniejszająca się objętość przewożonych, zwłaszcza tranzytowych ładunków i pasażerów, co powoduje brak środków, pogarsza stan gospodarki kolei. Na przykład, z braku środków zwraca się z remontem 340 kilometrów kolei.

Na posiedzeniu rządu omówiono kwestie gospodarki dróg samochodowych. Postawiono, że środki na rekonstrukcję dróg, ich naprawę i dogład będą przydzielane z uwzględnieniem ich wagi.

Konstatowano, że ze względu na ograniczone zasoby finansowe wykonuje się mniej robót przy dookończeniu i naprawie dróg, niż jest to konieczne.

Jednym z najboleśniejszych problemów gospodarki drogowej jest wzrost przestępczości, kradzieży, wandalizmu i niszczenia miejsc państwowego. Szczególnie częste są kradzieże wyrobów z metalu — poręcze mostów, pokrywy studzien, ogrodzenia, znaki drogowe. Przykładowo, na drodze Kłajpeda-Połaga tylko w roku bieżącym znaki drogowe skradziono pięciokrotnie.

Dyskusowano nad strukturą zarządzania galęzi dróg samochodowych. Ministerstwo Komunikacji jest zdania, że za drogi o lokalnym znaczeniu, których na Litwie jest ponad 29,8 tys. kilometrów, są odpowiedzialne samorządy, a znaczny i powiaty. Drogi znaczenia państwowego, na które składają się magistrale, drogi krajowe i rejonowe należy naprawiać, budować i doglądać w sposób scentralizowany. Tak jest w wielu krajach Europy, tak radzą również eksperci PHARE Unii Europejskiej. Na posiedzeniu rządu stanowisko Ministerstwa Komunikacji poparto.

Na posiedzeniu omówiono stan miejskiego transportu pasażerskiego. Rząd zobowiązał Ministerstwo Komunikacji do operatywnego przygotowania międzynarodowych konkursów na nabycie nowych autobusów i trolejbusów, zgłaszania propozycji dla Ministerstwa Finansów dotyczących dotacji pasażerskiego transportu miejscowych relacji.

Konferencja prasowa A. Šleževičiusa

Na czwartkowej konferencji prasowej w siedzibie rządu poinformowano, że rząd omówił tryb kredytowania dowożenia mieszkań, renowacji i ocieplania mieszkań. Rozważano możliwość powołania funduszu kredytowego udzielania kredytów właścicielom mieszkań domów wielomieszkaniowych na wykonanie

robót przy renowacji, ocieplaniu mieszkań bez zmiany mienia, jeżeli cena odpowiednich robót nie będzie zbyt wysoka. W ramach tego programu powstają nowe mieszkania. Omówiono także program powstającego funduszu "Bistas" i tryb jego wykorzystania. Na gromadzenie tego funduszu zostałyby wykorzystane środki budżetu państwowego, różnych organizacji, kredytów.

Jak powiedział A. Šleževičius, z budżetu państwowego w 1995 roku na ocieplanie domów mieszkalnych przeznaczono 10 mln litów. Z tego 4 mln wykorzystano na zorganizowanie produkcji nowoczesnego materiału izolacyjnego w wileńskim przedsiębiorstwie "Silikatas". A. Šleževičius powiedział, że na program ocieplania domów mieszkalnych w przyszłym roku z budżetu państwowego planuje się przeznaczyć kilkakrotnie więcej środków niż w roku bieżącym.

Opinie

Romualdas Ozolas oskarża rząd o korupcję

Posł na Sejm, przewodniczący Związku Chłopskiego Romualdas Ozolas w czwartek na konferencji prasowej oskarżył rząd o korupcję, rozkradanie majątku państwowego i wyciekanie państwa. Premiera, zażenowanego nadużyciami stanowiska szefa służby powiadził Romualdas Ozolas. Adolfa Šleževičiusa należało pociągnąć do odpowiedzialności, krzywdząc, oświadczył on, dodając, że jest dostatecznie dowodów potwierdzających winę premiera.

Te i wiele innych oskarżeń wobec rządu i premiera kierownika Romualdas Ozolas podał w otwartym liście do Adolfa Šleževičiusa. Kopie listu wystosował do prezydenta republiki i przewodniczącego Sejmu.

(ELTA)

Zanim Litwa zacznie produkować własne autobusy

Czesi gotowi pośpieszyć z odsieczą

Na parkingu przy wileńskim samorządzie miejskim członkom rządu, kierownikom samorządu oraz dyrektorom parków autobusowych kraju zaprezentowano dwa autobusy miejskie czeskiej firmy "Karosa". Z czeską firmą już od ubiegłego roku prowadzi się rozmowy w sprawie zakupu dla Wilna 30 takich autobusów, informuje ELTA.

Zdaniem dyrektora generalnego zamkniętej spółki akcyjnej "Autobusų parkas" Algimantas Baublys, o proc. autobusów miejskich "Ikarus" już nie ma mowy do użytku. Czeska firma "Karosa", wytwarzająca autobusy o tej samej nazwie, na dość dogodnych warunkach — dzięki kredytowaniu przez jeden z banków czeskich — proponuje odnowić miejski park autobusowy.

Jeden z zaprezentowanych autobusów przez siebie na próbę jeździł na najbardziej przeciążonych trasach Wilna i, jak powiedział dyrektor generalny, został bardzo dobrze oceniony przez kierowców i egzaminatorów-transportowców. 18-metrowy autobus przegubowy może wieść do 300 pasażerów, są w nim 4 miejsca siedzące, autobus ma francuski ekologiczny czysty silnik firmy "Renault", automatyzację kierownic, wygodne krzesła kierowcy. Poza tym, autobusy "Karosa" są mniej więcej o 25 proc. tańsze od węgierskich "Ikarusów" — jeden kosztuje 144 tys. dolarów USA.

Obojęnie z czeską firmą "Karosa" już podpisał odpowiedni protokół, uzgadnia się warunki kredytowania, oczekuje się na gwarancje państwa. Preliminarzami tego kontraktu — mniej więcej 4,4 mln dolarów USA.

Jak powiedział Algimantas Baublys, może w przyszłości ulicami Wilna będą jeździły litewskie autobusy, jako że analogiczne autobusy zamierza w tym produkować w szwajcarskim przedsiębiorstwie "Tatra" i kowieńskim "Magnalis".

Kurs walut w bankach litewskich

	dolar amerykański		marka niemiecka		1000 rubli ros.	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
"Senaimesio bankas"	3.96	4.01	2.68	2.78	0.70	0.91
"Vilniaus bankas"	3.95	4.01	2.65	2.75	—	—
"LT Impex bankas"	3.96	4.01	2.68	2.77	0.80	0.88
"Hermis"	3.96	4.01	2.70	2.75	0.77	0.90
"Lietuvos valst. kom. bankas"	3.96	4.01	2.70	2.80	—	—
Taupomasis bankas"	3.96	4.00	2.70	2.79	—	—
"Tauras bankas"	3.96	4.01	2.70	2.79	0.70	1.00

Tabela kursów średnich walut polskiej w stosunku do walut obcych

kraj	waluta	średnia
Austria	1 ATS	10.000
Belgia	100 BEF	10.000
Dania	1 DKK	10.000
Flandria	1 Fm	10.000
Francja	1 FF	10.000
Hiszpania	100 ESP	10.000
Holandia	1 NLG	10.000
Japonia	100 JPY	10.000
Kanada	1 CAD	10.000
Norwegia	1 NOK	10.000
Portugalia	100 PTE	10.000
RFN	1 DEM	10.000
USA	1 USD	10.000
Szwajcaria	1 CHF	10.000
Szwecja	1 SEK	10.000
W. Brytania	1 GBP	10.000
Włochy	100 LTL	10.000

1 września 1939 r. — Niemcy hitlerowskie napadły na Polskę

Apel w okazji 56 rocznicy rozpoczęcia II wojny światowej

1 września 1939 roku — dzień rozpoczęcia II wojny światowej — był początkiem tragedii, niezmiernie bezmiernie cierpienia milionów ludzi, rozpoczęcia ponad 5-letnie cierpienia narodu polskiego. Żołnierze polscy aż do początku października 1939 roku stawiali czoło agresorom z Zachodu i Wschodu. Westerplatte, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, Modlina, Lwowa, Grodna i Helu, bitwa pod Kockiem — to tylko najbardziej znane miejsca walk.

Przez pięć tygodni trwały w osamotnieniu i dochocholi żołnierskiego słowa honoru. To żołnierze Warszawy 1939 r. padli ofiarą zbrodni NKWD w Kęstyniu, Twerze, Charkowie i wielu innych nieznanych miejscach. To oni wypełnili niemieckie obozy i łagrowiska łagry.

Żołnierze Warszawy szli na południe i zachód, by

zasilić polskie siły zbrojne i walczyć we Francji, Afryce, we Włoszech, pod niebem Anglii i na wielu morzach świata. Wychowani w Polsce niepodległej i zaprzysiężeni na wierność Rzeczypospolitej, walczyli gdzie tylko mogli do ostatniej kropli krwi.

Tak nakazywał żołnierski Honor, Bóg i Ojczyzna. Patriotyczna solidarność społeczeństwa polskiego stanowiła późne zaplecze moralne dla żołnierza walczącego w 1939 roku, a później stała się podstawą istnienia armii podziemnej.

Niechaj mogiły obrońców, gdziekolwiek się one znajdują, 1 września w rocznicę inwazji niemieckiej i 17 września — wstąpienia armii sowieckiej — nie pozostaną bez wdzięcznej pamięci naszego narodu. Okazmy wdzięczność i szacunek żyjącym uczestnikom walk o niepodległość naszej Ojczyzny.

**Dobroczynne Stowarzyszenie
Kombatantów Polskich na Litwie**

DSKP na Litwie — w działaniu

U schyłku lat 80 dzięki staraniom Jerzego Surwiły, Mieczysława Bogdanowicza, nieznanego i innych działaczy społecznych rozpoczął się na Litwie proces ujawniania żołnierskich procesów formacji wojskowych z okresu II wojny światowej. Ten problem szeroko nabrzmiał na łamach "Czerwonego Sztandaru", potem "Kuriera Wileńskiego". Odbijał się jednocześnie proces konsolidacji środowisk kombatantów.

Powstawały koła kombatantów w terenie. Jako pierwsze powstało w 1992 r. koło kombatantów w Miednikach. Zebranie założycielskie zaszczycili swoją obecnością ówczesny konsul Polski w Wilnie Henryk Stawryło, zastępca redaktora "Kuriera Wileńskiego" Jerzy Surwilo i inni. Pragnę stwierdzić, że obecnie w ramach Dobroczynnego Stowarzyszenia Kombatantów Polskich na Litwie działa 11 kół terenowych, które zrzeszają w swych szeregach około 400 kombatantów.

W lutym 1993 r. z inicjatywy uczestników II wojny światowej powstała grupa założycielska, której celem ostępnym było utworzenie Stowarzyszenia Kombatantów Polskich na Litwie. W skład grupy założycielskiej weszli: Bohdan Jagiełło, Włodzimierz Czaczek, Edward Klonowski, Jerzy Surwilo, Witold Aladłowicz oraz autor tej publikacji.

Dzięki staraniom grupy założycielskiej sporządzono spis

uczestników wojny obronnej 1939 r. oraz żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego, którzy brali udział w działaniach wojennych przeciwko Niemcom faszystowskim, a aktualnie zamieszkują na terytorium Litwy. Nawiazano kontakty z odpowiednimi organizacjami kombatantów w Polsce, z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Kilkakrotnie otrzymywaliśmy z Polski pakiety żywnościowe, odzież, obuwie itp.

Grupa założycielska, biorąc pod uwagę ciężką sytuację materialną kombatantów polskich na Litwie, zwróciła się do władz polskich z prośbą o ich materialne wsparcie. Rząd RP podjął decyzję o takiej pomocy (20 dolarów miesięcznie).

Wiedzieliśmy, że pomoc materialna ze strony polskiej mogą otrzymać kombatanci, posiadający zaświadczenia kombatantów. Grupa założycielska, działając na zasadach społecznych, sporządziła odpowiednią dokumentację, którą dostarczyliśmy do Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie. Była to podstawa do uzyskania uprawnień kombatantów.

Pragnę podkreślić znaczący wkład członków grupy założycielskiej W. Czeczaka, E. Mikolajuna, E. Puszkewicza, E. Klonowskiego, I. Kowalskiej w przygotowanie i opracowanie odpowiedniej dokumentacji. Aktualnie 250 osób (żołnierzy

września 1939 r. i Ludowego Wojska Polskiego) posiada zaświadczenia kombatantów RP, które stanowią podstawę prawną przyznania im pomocy materialnej.

Finałem działalności grupy założycielskiej było opracowanie Statutu Stowarzyszenia, który został zaopiniowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej i uzyskał moc prawną.

W dn. 24.06.1995 r. odbyło się zebranie walne kombatantów polskich na Litwie, które zgromadziło ponad 200 osób. Zebranie walne proklamowało powstanie Dobroczynnego Stowarzyszenia Kombatantów Polskich na Litwie, wyraziło całkowitą aprobatę działalności grupy założycielskiej, zatwierdziło Statut Stowarzyszenia i zleciło wybranemu zarządowi konsekwentnie kierować się w swej działalności jego zasadami.

Na zakończenie pragnę poinformować, że w dalszym ciągu trwa opracowanie dokumentów o przyznawanie świadczeń kombatantom o charakterze specjalnym. Komisja weryfikacyjna urzędowo, jak i poprzednio dwa razy w miesiącu: w pierwszym czwartku na początku miesiąca i w drugim czwartku po piętnastu, od godziny 11.00 do 15.00, w lokalu Zarządu Miejskiego ZPL, ul. Pylimo 45/2.

**Stefan MATUSEWICZ
Prezes DSKP na Litwie**

Wieczyste śluby i konsekracja w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP

W ub. sobotę, 26 sierpnia w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP na Zwierzycu odbyły się uroczystości wieczystych ślubów i konsekracji dwóch siostr benedyktyn. Miały je siostra Jolanta Miluszkiewicz oraz siostra Celestyna Kazimierska. Siostra Jolanta pochodzi z Dojlid k/Ejszyszek, a siostra Celestyna — z Chmielnika na Ukrainie, lecz teraz obie są wiankami.

Uroczystą Mszę św. koncelebrował J.E. ks. biskup Juozas Tunaitis wraz z ojcem Bernar-

dem Radzikim, karmelitą bosym z Gudogaju na Białorusi, Henrykiem Dybskim, benedyktynem z Lubinia k/Poznań, księdzem profesorem z Wileńskiego Seminarium Duchownego i diakonem Stanisławem z parafii Niepokalanego Poczęcia NMP.

Na niecodzienną uroczystość zgromadziła bliskich, znajomych oraz siostr oraz wiernych z różnych parafii Wilna.

J.L.
Fot. Robert Lewicki

Wzrastają ceny biletów miesięcznych stołecznego transportu publicznego

Wileński Zarząd Miejski w czwartek na posiedzeniu postanowił od 1 listopada o 40 procent zwiększyć ceny biletów miesięcznych na autobus i trolejbus, informuje ELTA.

Bilet miesięczny na przejazd w Wilnie autobusem lub trolejbusiem tylko w dniach pracy będzie kosztował 12 litów. Bilet na autobus lub trolejbus ważny we wszystkie dni — 16,6 litów. Miesięczny bilet na autobus i trolejbus będzie kosztował od 1 listopada 30 litów.

Osoby w wieku emerytalnym korzystają z miesięcznych biletów przejazdowych z 50 procentową zniżką, dlatego za zmiany bilet miesięczny na autobus i trolejbus będą płać 15 litów. Miesięczny bilet dla emerytów na trolejbus bądź autobus będzie kosztował 8,3 litów.

Z 80 procentowej zniżki na imienne bilety miesięczne korzystają uczniowie i studenci. Za miesięczny bilet przejazdowy na autobus i trolejbus z

początkiem listopada będą musieli płać 6 litów, a za trolejbusowy — 3,4 litów.

Na wyżej wspomnianym posiedzeniu zastępcą mera Wilna Romualdas Sikomkis zaproponował zwiększyć ceny jednorazowych biletów przejazdowych do 60 centów. Odkonkowie zarządu postanowili odmówić tej propozycji w przyszłym tygodniu.

Dotacje samorządu dla zamkniętej spółki akcyjnej "Vilniaus trolejbusai" stwórką około połowy jej wydatków, a zamkniętej spółce akcyjnej "Vilniaus Autobusų Parkas" — 60 procent.

Na przewóz pasażerów miejskimi autobusami marszrutowymi w ubiegłym roku z budżetu przydzielono 10,4 mln litów. Środków tych nie wystarczyło, dlatego samorząd został dłużny wspomnianemu ZSA 2,78 mln litów. W bieżącym roku zadłużenie to wzrosło jeszcze o 2,94 mln litów.

Finanse — to nie romanse

Kłopoty bankowości

Obecnie spośród 28 działających na Litwie banków komercyjnych 9 boryka się z poważnymi problemami, stwierdza Bank Litewski. Aktywny tych banków stanowią 1,8 proc. aktywów całego systemu bankowego, natomiast udzielone przez nie pożyczki — 3 proc. ogółu pożyczek systemu bankowego.

Tylko 11 banków w ciągu półrocza br. pracowało rentownie, reszta poniosła straty. Ogólna suma strat przekracza 76,26 mln litów. W ciągu półrocza banki miały także o 27,1 proc. dochodów mniej niż w ciągu drugiego półrocza 1994 r. Dochód z odsetek w porównywanym okresie zmniejszył się o 36,4 proc.

Do 1 sierpnia administratorzy banków, przeciwko którym wszczęto sprawy o bankructwo, zgłosili do sądów 231 podań z powództwem o wyegzekwowanie pożyczek. Po ogłoszeniu bankructwa banków ogółem zwrócono ponad 9 025 mln litów pożyczek i odsetek, czyli 6,9 proc. ogółu pożyczek w chwili ogłoszenia bankructwa.

(ELTA)

Wypadki i wpadki

Zgodnie z informacją MSW RL 30 sierpnia br. w kraju zanotowano 136 przestępstw, w tym: 1 zabójstwo, 2 obrażenia ciała, 1 gwałt, 6 wybrzyków chuligańskich, 3 rabunki, 123 kradzieże, w tym 23 — samochodów. Znalezione 3 skradzionych pojazdów.

Zarejestrowano 7 awarii ruchu drogowego i 8 pożarów. Wydarzyły się 2 nieszczęśliwe wypadki. Znalezione zwłoki 6 osób. Poszukiwane są 12 zaginionych ludzi. Zatrzymano 47 osób podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Czyżby złodziej wybrał się do Japonii?

30 sierpnia o godz. 15 min. 30 przy dworcu kolejowym w Wilnie u ob. Japonii Ehary Tashyki skradziono portmonek, w który było: 300 USD, 30000 japońskich jenów, dokumenty osobiste.

Kolejny "wyłapanie" biznesmen narkotykowy

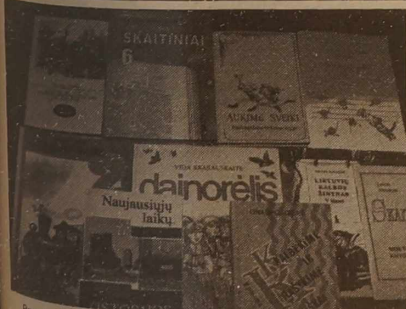
29 sierpnia około godz. 17 w pod-

wórkę domu przy ul. Druskininkų w Druskininkach u L. (ur. 1964 r.) znaleziono i skonfiskowano 150 gr ziemi maku, 920 gr głów maku i sprzęt do produkcji narkotyków. Podejrzany został zatrzymany.

Rozbroili...

30 sierpnia około godz. 18 we wsi Mekonių (rej. wileński) w domu P. (ur. 1968 r.) znaleziono i zabrano karabin bez numeru rejestracyjnego, myśliwską strzelbę 16-go kalibru pod nr J 2818, 5 naboi AKM.

Przygotowała
Irena LITWIN

Przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego wydawnictwo "Svieta" już wydało 61 tytułów podręczników, z czego 47 — nowych. Niemniej z braku przygotowania do druku. Ogólny nakład podręczników w tym roku sięga 750 tysięcy egzemplarzy. Wśród nowych podręczników są informatyka i chemia, elementy, elementarne dla szkół polskich i rosyjskich, czytanki z nowymi nowymi.

NA ZDJĘCIU: nowe podręczniki.

Fot. Kęstutis Jurek (ELTA)

Z poczty zgadywanki "Krajobrazy Wilna i Wileńszczyzny"

Nie tylko o nagrodę chodzi...

Przez naszą zgadywankę w ciągu jej dwumiesięcznego żywota przewinęło się około 40 uczestników. Są wśród nich nasi stali Czytelnicy, m.in. jeden tradycyjni czytelnik "Kuriera Wileńskiego" przejeżdżał od swoich rodziców (wielu po prostu zaczynało od "Czerwonego Sztandaru" — pierwszy numer ukazał się 1 lipca 1953 r.), druzdy stawali się nimi z biegiem czasu, jeszcze inni sięgnęli po nasz dziennik zupełnie niedawno. Nie brak też po prostu przyjaciół i sympatyków "K.W.", czytających go nieregularnie. Obok Polaków w zgadywankę biorą udział również Litwini. Ciekawie, że Jarmarkowski, Radziuszyński, Dirsów, ludzie różnego wieku, poczynając od dzieci, uczniów i koczujące na starych winiakach, którzy od dziada pradziada zamieszkują w grodzie nad Wilną.

Nazwiska wielu są nam znane od dawna, cieszymy się jednak ogromnie, że nowe także wciąż dochodzą. Do swoich listów-odpowiedzi, które nierzadko są bardzo obszerne i treściwe, uczestnicy zgadywanki załączają stare fotografie ze swoich archiwów rodzinnych, opowiadają o zmianach, jakie zaszły, dzielą się refleksjami, wspomnieniami, spostrzeżeniami, uwagami, podpowiadają tematy. Czyli że ludzom chodzi nie tylko o nagrody książkowe przyznawane za prawidłowe rozwiązania, ale też o podzielenie się z innymi za pośrednictwem "Kuriera" swoim skarbem pamięciowym, uczuciowym, związanym z widokami swego rodzinnego miasta, stron ojczyzny, które noszą w swoich sercach i duszach. Oto fragmenty listów nawiązujących do tematyki już rozwiązanych zgadywank:

Ostra Brama i kościół św. Teresy

"Przed wojną od południowej strony nad bramą był przyciemniony herb RP — Orzeł. Dziś są tam jakieś rzyżaki, czy też imitacja promieni... Zyczę Redakcji wszelkiej pomyślności, by polskie słowo nie zginęło!" (Krystyna DO-KAŁSKA, Nowa Wilejka).

***

"Do tematu Ostrej Bramy

nałazłoby włączyć również gmach Filharmonii, którą restaurowała znana polska firma "Budimex". Z budynku Filharmonii zniknęło aż 5 bareliów z herbem m. Wilna, pozostał tylko jeden — wysoko i mało widoczny na frontonie gmachu. Na dzień dzisiejszy zostały tylko 3 herby na historycznych budowach.

Należałoby też wspomnieć o orestaurowanych gmachach, gdzie teraz mieszczą się: galeria "Arka", ambasady — RP i Włoch, prywatna księgarnia polska. To wszystko wliczyłbym również do krajobrazu wokół Ostrej Bramy" (Kazimierz KUNAŹIĆ, Wilno).

Ogród Bernardyński (Botaniczny) — Serelikśkie cził "Słonie w Wilnie"

"Sioja tutaj na wyspce z kamieniami trzy słonie tworzący fontannę. Z ich trąb tryskała woda tworząc małe jezioro, przez które był przetrzuwany mostek. Był to zachwycający widok.

Dziś nie ma słoni, nie ma wyspki, co prawda, mostek został, ale jezioro jest już bez wody. Brak karuzeli, huśtawek, które były w pobliżu słoni. Nie widać mieniących się kolorami ubrań dzieci, nie słychać gwaru, radośnego śmiechu dziecięcego. Nikt już nie śpieszy do kina "Vasara" — znikło z powierzchni ziemi. Pusto jest, tylko te same drzewa szumią...

Z okazji ukazania się "Kuriera Wileńskiego" jako dziennika niezaległego składam najserdeczniejsze życzenia, by więcej było Czytelników i prenumeratorów.

Dziękuję za piękną rozrywkę w postaci zgadywanki!" (Franciszka TARANCUK, Wilno).

***

"Przesłałam zdjęcie mojej siostrzenicy Wiesławy z 1961 r., kiedy to ojciec fotografował ją przy słoniach.

Korzystając z okazji za pośrednictwem "K.W." chcę podziękować p. J. Miniewiczowi za śliczną, połączoną z miłą pielgrzymką do Kalwarii Wileńskiej, która się odbyła 25 czerwca br. Bóg zapłać za nią!" (Alfreda TROFIMOWA, Wilno).

Dziękujemy p. Alfredzie i jednocześnie p. Brunonowi TARCEWSKIEMU także za nadesłane zdjęcie słoni.

***

"Teraz chyba mało kto pamięta, że przed laty za wejście na teren ogrodu trzeba było zapłacić 2 ruble. Gdyśmy teraz z żoną tu spacerowali, zobaczyliśmy pustkę. Gdy opuszczaliśmy ten miły sercu winiak za kąt, ogarnął nas smutek i żal" (Aleksander DZIELMIER, Wilno).

***

"Pływały tutaj kiedyś białe labędzie. Pozostało oskubane alpina. Cicho dzisiaj w parku nad Wileńką" (Kazimierz KUNAŹIĆ, Wilno).

O Zielonym Moście

"W historii tego mostu było kilka ciekawych epizodów: od 1915 roku wycyfowały się wojska rosyjskie usiłowały wysadzić go w powietrze, ale nie potrafiły solidnie tego zrobić i jedynie nieznacznie uszkodziły. Niemcy zaś po naprawie userek wkroczyli tym mostem do Wilna. Tym też mostem wycyfowały się wojska litewskie 9 października 1920 roku.

Obecny został zbudowany w 1952 roku. Nazwano go mostem im. gen. I. Czerniachowskiego. Dopiero po odzyskaniu przez Litwę niepodległości władze przywróciły mostowi jego pierwotną historyczną nazwę.

Obecny Zielony Most zasługuje na uwagę ze względu na swoje artystyczne upiększenie. Jest to jedyny most na Litwie posiadający rzeźby. Są to dzieła o jakże "dumnych" nazwach: "Rolnictwo", "Przemysł i budownictwo", "Młódzież nauki" i "Na straży pokoju" (Alfred ANUSZKIEWIĆ, Wilno).

Od siebie dodam, że Zielony Most został wysadzony w powietrze 7 lipca 1944 roku bez rozkazu z góry przez ogarniętego paniką oficera hitlerowskiego w czasie podjętej przez AK operacji wileńskiej "Ostra Brama".

***

Pamiętam, jak w 1950 roku nas, robotnicę, posłano odpracowywać godzinę przy budowie nowego Zielonego Mostu. Odgruzywałyśmy teren po stronie ulicy Kalwaryjskiej.

P.S. Jeżeli można, proszę załatwić prenumeratę "Kuriera Wileńskiego" inwalidzie I grupy Pani Jadwidzie GILIN. Podaje jej adres: 2050 Wilno, ul. Żwaigdzia 8 m 257. Osobiście mam prenumeratę do końca 1995 r." (Alfreda TROFIMOWA).

Mam nadzieję, że wśród naszych Czytelników znajdą się chętni do pomocy Pani Jadwidze GILIN i zapraszam jutro do kolejnej zgadywanki nt. "Krajobrazy Wilna i Wileńszczyzny".

Jerzy SURWIKO

NA ZDJĘCIACH: z albumu rodzinnego — mała Wiesia przy jeziorze "Żywym" słoni; zniszczony Zielony Most, który odbudowywała również winiakanka Alfreda Trofimowa.

Fot. A. Trofimowa i archiwum

Dom i szkoła

Mamo, rozpocznij nowy zeszyt

Dotychczas nie liczyliśmy dziełom zeszytów, bloków do rysunku czy pisaków. Teraz będziemy liczyć. Bardzo drogo kosztują. Musimy nauczyć swoje pociechy oszczędności. Po długich dyskusjach szkolne podręczniki zdecydowano przydzielić bezpłatnie. Dla większości bowiem rodzin ich opłacenie byłoby wydatkiem ponad stan. Jednakże na razie nie każde dziecko otrzyma je. Zabrakło bowiem środków na wydanie. Zostały też wydane nowe dzienniki, tzw. książeczki ocen. Nie należy ich szukać w księgarniach. Poprzez rejonowe wydziały oświaty trafią one do szkół. W handlu bowiem byłyby znacznie droższe z powodu marży handlowej.

Wraz z dniem 1 września rozpoczynają się nie tylko dodatkowe wydatki, ale też przybywa trosk i kłopotów. Szczególnie matkom. Co rano muszą przyszykować gorące śniadania, kanapki i jakiś owoc do szkoły, później obiad, wieczorem sprawdzić lekcje. Ponadto wielu rodziców normalnie musi zasiadać z dziećmi do lekcji. Co prawda, już słyszę głosy — niech się nie lenią, niech same się uczą. Więc pomagają, czy nie pomagają? Oczywiście, że należy i kontrolować, a niektórym — i pomagać. Wymagania w szkołach bardzo wzrosły. Inny, rozliczony na bardziej przygotowanego ucznia jest sposób nauczania. Rzadko przeprowadza się dodatkowe zajęcia ze słabszymi uczniami. Nauczyciele są zapracowani, cenią swój własny czas. Chciałabym w ciągu godzin lekcyjnych dziecko opanowało temat. Potrzebna więc jest koncentracja uwagi, cisza i dyscyplina. A te warunki w klasie nie zawsze są spełniane. Uczeń przestaje rozumieć lekcję. Jedną, drugą, wreszcie staje się tym słabszym, gorszym. Rodzice powinni zauważyć, kiedy następuje taka właśnie krytyczna chwila i w czas dopomóc synowi lub córce. Zresztą bez współpracy i kontaktu ze szkołą nie można się obejść. Nauczyciel, wychowawca najlepiej widzi, co jest dzieje z uczniem?

Jeszcze jedno przypomnienie dla rodziców: wraz z rozpoczęciem roku szkolnego rośnie liczba wypadków samochodowych, których ofiarami są dzieci. Działają dorosłych przez przejścia i pobliżu szkół są nadal konieczne. Ruch najcięższych jest nadal konieczny. Zagraniczne wozy, które prowadzone przez niedoświadczonych, świeżopieczonych kierowców rozwijają dużą szybkość. Nie zawsze potrafią ich zahamować, nawet przez oznakowany przebiegiem. W domu i w szkole należy stale tłumaczyć dzieciom, jak ostrożnie mają przechodzić jezdnię, uważać, patrzeć, co się dzieje najpierw w lewej, potem po prawej stronie.

Istnieje na Wileńszczyźnie problem związany z różnicą w szkolnych szkołach. A mianowicie: jazd dzieci do szkół. Sądzimy, że starosty gmin, dyrektorzy szkół, którzy są bliżej do szkoły. Chociaż rejon wileński jest zadłużony przez Wileńskim Parkiem Autobusowym na 1,5 miliona litów (wg danych administracji państwa), jednak istnieje cel nadrzędny. Dzieci muszą być dowożone do szkół. Mają trudność z dojeżdżaniem uczniowie z niektórych wsi do Miłogoskiej Średniej. A już całkiem beznadziejna sytuacja jest w okolicy: ciarni ze wsi Rudawiec (Rudawski rejonu wileńskiego. Kursowemu w tym ubiegłym autobus relacji Suławy-Wilno przez Danilów. Uczniowie dojeżdżali nim do Niemenczyńskiej Szkoły Średniej. Tego rejsu od wiosny już nie ma. Następnym dzieci mogą trafić tylko na drugą — początek trzeciej lekcji. Można byłoby zmienić marszową innego rejsu, mianowicie, relacji Wilno-Czerwony Dwór, aby tam zajeżdżał do tego osiedla. Byłoby to istniejące trzecie wyjście z organizowaniem prywatnego dowożenia. Tylko ktoś musi to być zajął, panny, dyrekcja szkół, społeczność. Nie utrudniajmy życia dzieciom i nauczycielom. Niech zająć już wyjątkiem lekciai...

1 września — na kartce kalendarza już nie jest oznaczony już święto nauki. Rzeczywiście, może jest to Dzień Wielkiego Obowiązu. Nikt go za nas nie wykonuje.

Jadwiga PODMOSTKO

"Sobie i innym"

— tak się nazywa nieodczuwalna impreza, która rozpoczyna się dziś w naszym grodzie. Obejmuje ona swym zasięgiem sklepy centrum miasta Wilna. Właśnie w placówkach handlowych w "Vilniaus optika", "Pileja", "iki", "Rotušės vaistinė", kawiarni "Žibutė" i in., będą instalowane dzieła sztuki takich autorów, jak: D. Jankauskas, P. Jurkšaitis, L. Landsbergis, D. Katinas i in. Projekt został zatytułowany "Sobie i innym". Jednym z jego celów jest przybliżenie utworów sztuki do ludzi, którzy, być może, nigdy nie zaglądają do sal wystawowych, ale z których obywateli najczęściej dyskutuje sztuka. Projekt nie stawia za cel zmiany społeczeństwa i jego obyczajów, ale pragnie podjąć próbę zatrzymania

przechodnia i omówienia dawnych oraz nowo rodzących się sztuki i typów społecznych.

Projekt "Sobie i innym" będzie przebiegał w dwóch etapach — w dniach 1-4 września w sklepach, natomiast od 19 do 24 września części utworów będzie ekspozycja w galerii artystycznej centrum sztuki "Jutempus" (dawny Pałac Kultury i Kolejarszy).

Dziś o godz. 17 zostanie zorganizowana wycieczka do miejsc instalacji, można będzie spojrzeć na plastykami. Wycieczka rozpocznie się koło sklepu "Pileja" (ul. Giedymina 2), gdzie będzie ekspozycja instalacja D. Jankauskasa.

Trzecim aspektem projektu będzie wydany katalog.

Wczoraj w prasie Litwy

REPUBLIKA

z głowami – jak bez głów». Brigita Balkienė pisze: Stary inspektor wydziału ścigania policji wileńskiej Jonas Jarušauskas, który nie chłopił w dziewcząt. Rzeczowej informacji o nim nie uściszył, nie był, nerwow, pretensji moć Jonas powiada, że trzeba nie artykuły pisać, ale na prosta publikować fotografie zaginionych osób – więcej będzie korzyści. Jonas Jarušauskas i Jonas Vasilauskas obecnie mają prawie po 30 lat, są młodzi ludzie. Nie wyobrażam sobie, jak jeden inspektor może jednocześnie być 30 osob, poznać ich życie i zainteresowania, rozmawiać z ich rodzicami i kolegami. Tyle pracy jest bądaje tylko w Wilnie. Przypadków, kiedy ludzie jest coraz więcej, a bądających te wydarzenia policjantów – wciąż mniej.

Wojna z "podopiecznymi" Jonaśa Januszkasa raczej można nazwać pacę. Była poszukiwana w ubiegłym roku. Mała przysłała na policję z zadaniem, by ją najszybciej znalazł jej córeczkę, wspominała o jakimś fotografu, który jej siostrę fotografował, a potem był może zamordował i zakopał. Wkrótce córeczkę znalazła zatrzymana na łobniu w Rydze – z fałszywymi dokumentami zamierzającą uciec z kraju. Gdy już znalazła się w domu, mała przyprowadziła ją za rękę do domu Jonaśowi. Patrzył – żywa, zdrowa – już nie szukacie. Jonaś chociaż porównał z drzewczynią, ale matka nie pozwoliła. W tym tygodniu mała znów wzięła pręgi wydziału śledzenia, gdyż córeczkę ponownie znikła. Od 29 sierpnia najszybciej przysłał nową figurę wśród poszukiwanych przez policję osób.

[illegible]

LIUVOS
rytas

"W uzdrowiskach Francji Rosjan można rozpoznać po mnóstwie pieniędzy w kieszeniach spodni"

150 lat temu w Nicei zażywała życia arystokracja rosyjska. Obecnie Rosjanie wracają na Riviera

Stampan kosztuje cały majątek, ale Władimir zamawia butelkę po butelce. „Instytuty tu po to, aby zamakawać życie” — mówi tytuł moskwiain, a jego żkote przy linia w słońcu. „Niosca i stampan — to po prostu niedłagodne rzeczy — śmieje się Natasza, jego młoda przyjąkółka, popijając małymi lykami szampana i wywijając swymi opalonymi nogami.

Silvio Maccarone, kierownik nadbrzeżnej restauracji „Ruhl Plage” cieszy się, że interesz idzie dobrze: 300 franków za butelkę (za te pieniądze rosyjski emeryt musi przetrwać pół roku).

"Od chwili, gdy Włochami wstrząsnęły korupcyjne skandale, moimi najlepszymi kłaniami są Rosjanie" — opowiada z radością. Bywają letnie dni, gdy zajmują oni 50 z 400 miejsc na plaży. "Nie skapią jak Francuzi, nie targują jak Niemcy, tylko wynajmą sekiel z podłogi, żeby nie przeszkadzać innym" — mówi.

po koncertach, ponadto dają się tu napiwek".
 Po liberalizacji gospodarki rosyjskiej w styczniu 1992 r. francuska Riviera zaliczała się między najnowocześniejsze, obrotowi w chaotycznym boomie chwały ewoluowały sprężynki masywnego pochodzenia wydm, również jak najszczybiej. Szalona zabawa w Monte Carlo w sierpniu zarejestrowała 17 tys. noclegów turystów rosyjskich – prawie dwukrotnie więcej niż przed rokiem.
 Na placach w San Tropezo rosyjskiej spekulacji wygrzewają się na słońcu obok amerykańskich przybyszów z Teksasu, magnatów angielskich i stałe umiędzynarodowionych. Specerując w Cannes, zatrzymują się w najdroższych domach nocnych. W Nici przyjeżdżają w wybitnym kasynie Monte Carlo. W hotelu "głęboko kopie" koniżęce co najmniej 2 tys. franków (500 marek), klienci ze Wschodu stawiają już blisko 5 proc. pokoi.

Francuzi, odwrótnie — reagują entuzjastycznie. "Ruscy idą!" — cieszy się paryska gazeta, "Info — Matin". Przypomina to im stare dobre czasy, gdy na Łazurowym Wybrzeżu bawiła się arystokracja rosyjska.

Nawet w XIX wieku do dawną jeszcze mieszkali w ciasnych ch „komunałkach”, nosili „kaptury” i szli w kolejkach przez prustych schodów. I oto krótkimi ciemnymi ścieżkami

froncy do poszanowanych bogactw.

Nowe Bolesławie Nioel niezbyt lubią muzea, nie interesują się architekturą, ich

prezjer pociągają. *„Zawsze chcą tego, co jest najlepsze i najdroższe – mów*

nieścisła odskrypu „kartonie” – wyrażnych symboli swego stanu – zegarków

Carlier, biżuterii od Diora, strojów Versace. Podobnie jak Arabowie ósmego

stulecia, nie chcą, tylko się nie targują, z miejsca otwierają swe portfele i płać

gotówką.

[illegible]

O obligacjach państwa litewskiego

Państwo litewskie wprowadziło na rynek Litwy obligacje państwowe. Słowo "obligacja" pochodzi od łacińskiego wyrazu "obligatio", co oznacza "zobowiązanie" i na płaszczyźnie ekonomicznej ma znaczenie zobowiązania dającego posiadaczowi prawo do otrzymywania stałego, z góry określonego dochodu i zwrotu pożytecznej sumy. Obligacja — jest to swego rodzaju pożyczka udestopiona na określony termin i pod pewien z góry znany procent. Gwarantem obligacji są podmioty gospodarcze, które dokonały emisji obligacji, a więc spółki akcyjne, przedsiębiorstwa, samorządy, banki itp. Obligacje państwowe różnią się tym od w/w obligacji, że w tym wypadku gwarantem jest samo państwo, co oznacza, że samo państwo litewskie gwarantuje wykonanie zobowiązania, a więc zwrotu pożytecznej sumy wraz ze stałymi, z góry określonymi procentami. Praktyka obligacji państwowych, czy pożyczek państwowych jest szeroko stosowana przez państwa zachodnie. Jest to swego rodzaju kredyty zaciągnięte przez państwo od przyszłości, mający na celu uzupełnienie budżetu i drogą wykorzystania pożyczonych pieniędzy, pokrycie deficytu budżetowego.

Starsi czytelnicy "K.W." zapewne pamiętają obligacje wypuszczone przez państwo sowieckie, które były emitowane tuż po wojnie do 1956 roku i były faktycznie przymusowe. Wtedy pracownik jeden raz w roku zamiast miesięcznej płacy zarobkowej otrzymywał obligacje, które miały być wymienione na pieniądze po upływie 10-25 lat. Naturalnie, że za ten okres ceny poszły tak w górę w byłym ZSRR, że ludzie na tym nie tylko nie zyskali, a wręcz odwrotnie — ponieśli duże straty.

Obecne obligacje państwa litewskiego nie mają nic wspólnego z obligacjami sowieckimi i z finansowym mechanizmem stosowanym w byłym ZSRR. Przede wszystkim są one krótkoterminowe: 1 miesiąc, 3 miesiące, 6 miesięcy i roczne.

Mechanizm obligacji jest bardzo podobny do terminowych wkładów, które szeroko praktykują banki na całym świecie. W tym wypadku bank, który przyjął od osoby pieniądze na terminowy wkład, zo-

bowiązuje się do zwrotu tej sumy po ustalonym terminie wraz z określonymi procentami.

Pierwsza zaleta — większy zysk

Zasadnicza różnica pomiędzy obligacjami państwa litewskiego a terminowymi wkładami jest taka, że roczne odsetki obligacji wynoszą obecnie około 30%, podczas gdy odsetki terminowych wkładów bankowych sięgają około 20%.

Druga zaleta — mniejsze ryzyko

W wypadku terminowych wkładów istnieje ryzyko, gdyż bank może zbankrutować i wtedy odczekać utracenie pieniędzy jest niemiernie trudno, a w niektórych wypadkach, jak ucy nas życie (bank "Sekunde", "Kredito Bankas") jest wręcz niemożliwe. W wypadku obligacji państwowych właśnie państwo staje się gwarantem zwrotu pożyczonych pieniędzy oraz z określonymi procentami. Mogą się zmieniać rządy, które przyjmują zobowiązania swych poprzedników, lecz państwo jako takie pozostanie. Dlatego też ryzyko jest tutaj o wiele mniejsze niż w wypadku wkładów terminowych w banku. Jest to zasadnicza różnica pomiędzy obligacjami państwowymi a terminowymi wkładami.

Trzecia zaleta — nieopodatkowanie

Kolejna różnica pomiędzy terminowymi wkładami i obligacjami polega na tym, że od zysku otrzymanego z obligacji nie jest potrącony podatek dochodowy, zaś od dochodu otrzymanego z wkładów terminowych podatek dochodowy od podmiotów gospodarczych jest pobierany.

Czwarta zaleta — część zysku

w krótszym terminie

Jeszcze jedna różnica pomiędzy terminowymi wkładami a państwowymi obligacjami polega na tym, że osoba, która położyła swe pieniądze na wkłady terminowe do banku, w razie zyczenia może je odzyskać przed upływem terminu, ale zysku w tym wypadku nie otrzyma. Osoba, która kupiła obligacje państwowe, będzie mogła

je odsprzedać i otrzymać owe pieniądze i część zysku.

Wady i ryzyko

Jak każda operacja finansowa, tak i zakupienie obligacji państwowych niesie ze sobą pewien stopień ryzyka. W tym wypadku stopień ryzyka jest w większej mierze związany ze stabilnością państwa. Im bardziej stabilne jest państwo, tym mniejsze jest ryzyko utraty pożyczonych państwu pieniędzy, gdyż w wypadku przestania istnienia państwa obligacje te automatycznie tracą swą moc. No ale w takim skrajnym wariancie — upadku państwa — tracą wszelką moc również inne zobowiązania.

Obligacje państwowe można nabyć tylko za lity. Jeżeli po zakupieniu obligacji ulegnie zmiana relacji lita względem dolara (na niekorzyść lita), to właściciele obligacji poniosą straty. Ale w tym wypadku poniesie straty każdy posiadacz litów, który nie zdążył wymienić ich przed zmianą kursu na dolary.

Dogodna sytuacja

Jak widać z powyższego, stopień ryzyka obligacji państwowych jest o wiele niższy w porównaniu z bankowymi wkałami terminowymi. Dlatego też na pierwszy rzut oka nieogrzniemy się wydatku około 30% zysk terminowych obligacji państwowych przy 20% dochodzie wkładów bankowych. Taka sytuacja będzie tylko chwilowa. Na następnych etapach capanuje zasada: im większe ryzyko, tym większe procenty (dochód) i ponieważ obligacje państwowe mają mały stopień ryzyka, więc dochód ulegnie zmniejszeniu się. Dlatego też obecnie jest bardzo dogłna sytuacja zainwestować pieniądze w obligacje państwowe, które dzisiaj mają wysoki procent zysku przy niewspółmiernie niskim stopniu ryzyka.

***
Sprzedaż obligacji państwowych prowadzi Litewski Bank Akcyjny - Innowacyjny. Podczas nabywania akcji stosowane są pewne ograniczenia tzn. minimalna suma zakupu 1 - lub 3 miesięcznych obligacji nie może być mniejsza niż 3 tysiące litów, zaś półrocznych i rocznych obligacji — 1 tysiąca litów. Pełnej informacji o kupnie i sprzedaży obligacji państwowych tym z Państwa, kogo to ciekawilo, uprzejmie udzieli Litewski Bank Akcyjny - Innowacyjny.

Jarosław WOŁKONOWSKI

**LIETUVOS
AKCINIS
INOVACIJŲ
BANKAS**

W LITEWSKIM
BANKU AKCYJNO INNOWACYJNYM
mogą Państwo nabyć obligacje
krótkoterminowej pożyczki rządu LR

DZIŚ JEST TO NAJNIEZAWODNIEJSZY
SPOSÓB UZYSKANIA
NAJWYŻSZYCH PROCENTÓW

Informacji można zasięgnąć pod następującymi telefonami:
w Wilnie - (22)611506

w Kownie - (27)203855   w Szawlach - (21)423993
w Kłajpedzie - (26)219961   w Szyłokarczmie - (241)54589
w Klejdanach - (257)51890   w Szakach - (247)53236
w Pniewlezu - (274)68545   w Świećlanach - (217)51771
w Poswolu - (271)50212   w Wilkomierzu - (211)61740
w Rakiszkach - (298)31157   w Visaginasie - (266)34494
w Mozekach - (273)34345   w Jeziorosach - (270)53274

**Ul. A. Jakšto 6
2600 Wilno**

Polska

Wąłęsa chciałby mieć przy boku Olechowskiego

Przewidywał Lech Wąłęsa, że chciałby przyciągnąć do udziału w swej kampanii wyborczej byłego ministra spraw zagranicznych Andrzeja Olechowskiego.

Lech Wąłęsa powiedział, że Olechowski jeszcze nie zdecydował, czy wstąpi do prezydenta, ale obaj mają wspólną wiarę w Polskę.

"Olechowski jest najrozsądniejszym wśród polityków, z którymi współpracowałem... Decyzja należy do niego, ale pragnę z nim pracować" — dodał prezydent.

Wąłęsa powiedział, że podejmie próbę stworzenia klubu popularnych i kompetentnych polityków, z którymi wystąpiłby w wyborach.

Zapytany, czy Olechowski byłby jego kandydatem na stanowisko przyszłego premiera, Wąłęsa odparł: "Olechowski jest dobrze przygotowany do sprawowania wszystkich czołowych stanowisk, łącznie z prezydenturą, po mojej (drugiej) kadencji".

Obchody 15. rocznicy powstania "Solidarności"

W Gdańsku, Szczecinie i Katowicach obchodzą 15 rocznicę podpisania porozumień sierpniowych między ówczesnymi władzami państwa i strajkującymi robotnikami.

Postulaty związku sprzed 15 lat pozostają aktualne, ponieważ nadal nie są realizowane — uznała na uroczystym rocznicowym posiedzeniu KK "Solidarność". Dziwięk zaskoczonych dla związku osób otrzymała dyplomy honorowego członka NSZZ "S".

Kandydat UW na prezydenta Jacek Kuron powiedział, że porozumienia sierpniowe zawołały "eksplozję polskiej demokracji". Dorobek "S" to, zdaniem Kurona, rozwój aktywności społecznej i demokracji lokalnej, większej niż w innych krajach postkomunistycznych.

W uroczystościach pod bramą główną Stoczni Szczecińskiej wzięli udział reprezentanci "S" i "S" '80, biskupi archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej oraz misjonarzy Szczecina. Odewały się dzwony wszystkich kościołów w mieście i syreny okrętowe.

"Pod sztandarami "Solidarności" zaczęliśmy odzyskiwać wolność. W rzeczywistości jest to wolność pozorna" — powiedział sygnatariusz porozumień szczecińskich Marian Jurczyk, lider "S" '80 z siedzibą w Szczecinie. W jego elity polityczne wywołując się "S" zatracili odpowiedzialność za kraj.

A. Lepper: Chcę i będę prezydentem ludu

Startujący w wyborach prezydenckich lider Związku Zawodowego Rolników "Samobrona" Andrzej Lepper powiedział, że liczy przede wszystkim na poparcie ludzi zawodionych, oszukanych, z kręgów narodowoludowych i o orientacji prorodzinnej. "Chcę i będę prezydentem ludu" — stwierdził.

A. Lepper podkreślił, że dla jego związku nie jest najważniejszy wynik tegorocznych wyborów, ale przygotowania do następnych — parlamentarnych. "Samobrona" przystąpi do aktywnego tworzenia struktur organizacyjnych, które pomogą wejść jej przedstawicielom do przyszłego parlamentu.

Kolejny wypadek samochodowy prezydentowicza

Stawomir W., syn prezydenta RP L. Wąłęsy uczestniczył w kolizji dwóch samochodów na ulicy Belwederskiej w Warszawie.

Na stojącej na czerwonym świetle maszynie marki jaguar najechał "maluch". Jak wynika z niepotwierdzonych zeznań świadków — kierowca był pod wpływem alkoholu.

Jeżeli obserwacja kliniczna i badania specjalistyczne nie wykazą urazów wewnętrznych, to Stawomir W. wyjdzie ze szpitala w sobotę — powiedział płk Tadeusz Koczorowski, zastępca komendanta Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej.

Kobietę kierującą jaguarem odwieziono do szpitala przy ul. Banacha, skąd po opatrzeniu lekkich obrażeń została zwolniona. Stawomira W. przewieziono do lecznicy Ministerstwa Zdrowia, a następnie do szpitala WAM.

Według Koczorowskiego, stan zdrowia Stawomira W. jest zadowalający; stwierdzone jedynie obrażenia naskórka twarzy. Pozostanie on jednak w szpitalu do soboty w celu przeprowadzenia dokładnych badań, które mogłyby wykluczyć ewentualne obrażenia wewnętrzne. W lecznicy Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej pobrano krew do testów na obecność alkoholu.

Był to drugi wypadek samochodowy spowodowany przez Stawomira W. Przed czterema laty w Gdańsku Włocławski zderzył się z emerytowaną nauczycielką. Sąd skazał go wówczas na rok i sześć miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na dwa lata.

Tomaz Kwiatkowski, podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta i b. jej szef, powiedział, że jego zdaniem wypadek samochodowy Stawomira nie powinien mieć wpływu na "sytuację wyborczą prezydenta".

Profesor zastawny

Na campingu w Hiszpanii siedzi jako zastaw pilot szkolnej wycieczki z Turcji (woj. konflikt), bo biura turystyczne z Legnicy i tegoż Turka, organizujący wycieczki, nie zapłaciły Hiszpanom kilkunastu tysięcy marek za trzy turnusy licencjałów. Na początku okrutny właściciel campingu zarezerwował całą wycieczkę, ale potem dał się ubić, że rok szkolny się zbliża i zwolnił młodzież zadowalając się samym pilotem. Mimo to do rozpoczęcia nauki pewnie i tak nie dojdzie, bo "zastaw" jest jednocześnie nauczycielem i wychowawcą wypuszczanej młodzieży.

Bośnia

Możliwość dalszych nalotów na pozycje Serbów

Zniszczenia spowodowane bombardowaniami w śróde przez samoloty NATO objęły większą część pozycji Serbów bośniackich, ale dalsze naloty będą możliwe kiedy dowództwo połączonych sił oceni serbskie straty. Powiedział w czwartek rzecznik NATO.

Mówiąc dla radia BBC z kwatery głównej NATO w Brukseli, Jamie Shea powiedział, że, jego zdaniem "w jeden dzień bośniacy Serbowie ponieśli większe straty niż podczas całej wojny w byłej Jugosławii".

Mówiąc o zniszczeniu w śróde przez samoloty NATO większości celów bombardowań, Shea powiedział, że dowódcy NATO będą oceniać teraz straty Serbów bośniackich, aby podjąć jeszcze w czwartek decyzję o kontynuowaniu nalotów.

Rzecznik NATO ostrzegł, że jeśli dowódcy Serbów bośniackich, generał Ratko Mladić odmówi wycofania ciężkich dział ze wzgórz otaczających Sarajewo i innych ONZ-owskich stref bezpieczeństwa, tak jak odmówił w śróde, to działania zostaną wzmożone.

W czwartek służył było nad Sarajewem samoloty NATO, ale wydaje się, że gruba warstwa chmur wstrzymuje na razie bombardowania.

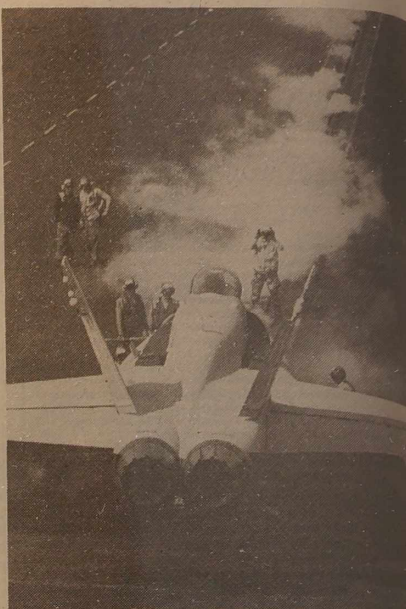
Obaj zestrzeleni w śróde nad Bośnią piloci francuscy żyją i czują się dobrze — powiedział w czwartek w wywiadzie dla radia "Europe 1" minister obrony Francji Charles Millon.

Od lotników odebrano "sygnały" potwierdzające, że znajdują się oni na terytorium Bośni. Przygotowuje się akcję ratowniczą w celu zabrania pilotów z niebezpiecznych dla nich terenów.

W śróde wieczorem agencja Tanjug powołując się na serbskie radio Pale podała, że zestrzeleni w okolicy tej miejscowości pod Sarajewem lotnicy francuscy zostali "lokalizowani" przez Serbów bośniackich i będą przez nich schwytani.

Pale jest siedzibą władz samowzajemnej republiki Serbów bośniackich.

Przywódcą Serbów bośniackich Radovan Karadžić odniósł, komentując ataki powietrzne NATO na pozycje Serbów bośniackich, że "naród serbski wytrzyma wszystko i w końcu zwycięży". Według Karadžića, świat powinien przeciwstawić się dzikszom NATO, a powinny to uczynić Rosja i Chiny, ponieważ mogą spodziewać się czegoś podobnego — "gdy na

przykładzie jednego małego narodu powstaje precedens wracania się do wojny domowej" — powiedział.

Ambasador Rosji przy ONZ Siergiej Ławrow zażądał dziś natychmiastowego zaprzestania akcji wojennych przeciwko bośniackim Serbom. Stwierdził, że odpowiedź NATO na atak serbski na Sarajewo, który określił jako "barbarzyński", prowadzi do eskalacji konfliktu.

"Nie ma usprawiedliwienia dla tego rodzaju akcji, ale odpowiedź, której jesteśmy świadkami nie jest mniej niebezpieczna, ponieważ prowadzi do eskalacji. Uważamy, że akcja wojskowa powinna być wstrzymana do momentu dokonania rzeczowej oceny ich konsekwencji" — powiedział Ławrow.

Ławrow zarzucił ONZ, iż popierając ataki na bośniackich Serbów, w poduce zniszczenie "niemal całej wojennej infrastruktury jednej strony", jest bliska tego, aby sama stać się stroną konfliktu.

Ławrow wyraził zaniepokojenie faktem, że decyzja o atakach była podjęta bez konsultacji z Radą Bezpieczeństwa, co — jak stwierdził — "gra wiarę, że została ona podjęta na swych uprawnieniach".

NA ZDJĘCIU: samolot sił NATO startuje z lotniska Theodor Rosevelt.

Fot. EPA-ELTA

Rosja

Moskwa stawia na rozmowy i pieniądze

Rada Bezpieczeństwa Rosji potwierdziła niezmienną politykę Moskwy wobec Czeczenii, opiewającą się za pokojowym uregulowaniem konfliktu w tej republice — oznajmił Oleg Łobow, informując o posiedzeniu tego gremium, poświęconym sytuacji w Czeczenii.

Łobow zastrzegł, że nie oznacza to, że w określonych sytuacjach — na przykład gdyby powstała taka sytuacja jak niedawno w Argunie, gdzie mimo rozejmu bojownicy czeczeńscy zajęli część miasta — wojska rosyjskie nie będą używały siły zbrojnej.

Z wypowiedzi sekretarza rosyjskiej Rady Bezpieczeństwa wynika, że w otoczeniu Borysa Jelicyna, mimo nikłych efektów procesu pokojowego w Czeczenii, górę wzięli zwolennicy rozwiązywania konfliktu.

Łobow poinformował, że dotychczas wojskom rosyjskim przekazano ok. 600 sztuk broni palnej z ok. 70 tys. sztuk, według ocen stron rosyjskiej, są w rękach ludności czeczeńskiej. Łobow powiedział, że Moskwa uważa proces rozbrajania partyzantów za zakończony, kiedy złożonych zostanie 30-35 tys. sztuk broni. Pozostała broń zostanie zapewne ukryta — przypuszcza sekretarz Rady Bezpieczeństwa Rosji, a od kilku dni również pełnomocny przedstawiciel Borysa Jelicyna w Czeczenii.

Łobow dopuszcza, że rozmowy polityczne z przedstawicielami strony czeczeńskiej mogą rozpocząć się jeszcze przed zakończeniem procesu rozbrajania partyzantów, ponieważ "jest wiele problemów, które wymagają pilnego rozwiązania i wspólnych decyzji".

Oleg Łobow poinformował także o planach odbudowy zniszczonej gospodarki i infrastruktury społecznej Czeczenii, na co już wysygnowano 1 mln rubli i planuje się wydać jeszcze 5-8 mln rubli. (Łącznie z 2 miliardami na same działania bojowe, czeczeńska awantura kosztowała budżet federalny 13 mln rubli, czyli prawie 10 dolarów).

Program gospodarczy władz federalnych dla Czeczenii jednocześnie wskazuje, że Moskwa stawia na pieniądze jako sposób uspokojenia sytuacji i zdobycia przychylności miejscowej ludności.

tego rozwiązania i wspólnych decyzji". Za jeden z takich problemów w sfere politycznej sekretarz Rady Bezpieczeństwa uważa wybór do republikkańskiego parlamentu.

Dudajew opowiada się za tym, aby wybory odbyły się 27 października, kiedy to upływa termin jego kadencji. Rosyjskie władze Umara Awturchanowa i Salambeka Chadżydżewa proponują termin 5 listopada. Obie strony rozpoczęły już przygotowania do "swich" wyborów. Łobow uważa, że w trakcie negocjacji politycznych istnieje możliwość osiągnięcia porozumienia w tej sprawie.

Oleg Łobow poinformował także o planach odbudowy zniszczonej gospodarki i infrastruktury społecznej Czeczenii, na co już wysygnowano 1 mln rubli i planuje się wydać jeszcze 5-8 mln rubli. (Łącznie z 2 miliardami na same działania bojowe, czeczeńska awantura kosztowała budżet federalny 13 mln rubli, czyli prawie 10 dolarów).

Program gospodarczy władz federalnych dla Czeczenii jednocześnie wskazuje, że Moskwa stawia na pieniądze jako sposób uspokojenia sytuacji i zdobycia przychylności miejscowej ludności.

Pogoda we wrześniu

Wigilijny był sierpień dla urlopowiczów – dużo słońca, mało chmur, a i ciepło nie brakło, zwłaszcza na wybrzeżu. W wielu regionach za mało było wilgoci do wyciągnięcia, toteż nie wszędzie obrodziły deszczem i kapustą. Większe ulewę miały tylko w ostatnich dniach minionej miesiąca. Temperatura w dzień zmniejszała się 22-27 stopni. Najcieplejszym dniem był 24 sierpnia, gdy termometry wykazywały 29-32 stopnie. Było to ostatnie mgiełkowanie.

Rozpoczął się wrzesień, a z nim co raz więcej chmur, pierwsze dni miesiąca mają być deszczowe i chłodne. Wygląda na to, że będzie tak lato również 1 września 1992 r. był bardzo upalny – w rejonach wschodnich temperatura osiągała 30 stopni. Było to powtórzeniem najcieplejszego miesiąca, do 10. w 1983 r. temperatura sięgała 28-32 stopni. Prawie każdego roku temperatura w dzień wzrasta do 20-25 stopni. Poza tym, jak i w sierpniu, od 1

września do 30 temperatura spada z 15 do 9 stopni cieplej. Przeciętna temperatura miesiąca wynosi 11-14 stopni cieplej. A propos, najcieplej jest na wybrzeżu, a najchłodniej w północnych rejonach kraju, gdzie najprędzej z północy napływają przymrozki. Zazwyczaj się one prawie co roku, ale zazwyczaj nieznacznie, 0-2 stopnie mrozu – w powietrzu, nieco chłodniej na powierzchni gruntu. Temperatura spadała też niżej do 3-6 stopni, a przymrozki przynętowane miejscami sięgają 9 stopni mrozu. Bardzo chłodne noce były w wrześniu 1986 i 1987 roku, a także do minus 3 stopni mrozu było ostatnie noce miesiąca ub. roku.

Coraz mocniej chmurzy się niebo, chociaż deszczu zazwyczaj bywa nieco mniej niż w sierpniu. W rejonach wschodnich ilość opadu równa się 50-65 mm, w części zachodniej – prawie dwukrotnie więcej. Po deszczu, w noce nierazko występuje mgła. Niekiedy bywają grzmoty i huragany.

Eugenija SAKALYTE
synoptyk
Fot. Jan Lewicki

Przysławia miesiąca

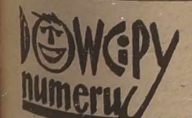
- * Jaki pierwszy wrzesień, taka będzie jesień.
- * Gdy wrzesień bez deszczów będzie, w zimie wiatrów pełno będzie.
- * We wrześniu częste grzmoty wróżą złądeszowe lato.
- * Gdy chętniej i częściej, ostra zima będzie.
- * Lśnię na drzewie mocno trzyma, nie tak przedko będzie zima.
- * Gdy we wrześniu tłuste ptaki – zima może nie być jako.

Etymologia miesiący

Niekiedy z nazw miesięcy mają kłopot synopticy. Ich znaczenie jest i tak czynne ze względu na słownictwo budowę i związek z znanymi zachodzącymi w przyrodzie i pracami rolnymi. Grudzień oznacza kroczyć się nam z grządek, oznaczać o przejściu okresu, w którym zaczyna zima zamara w grudniu. Kwiecień to miesiąc, w którym zaczyna się pojawiać wiosenne kwiaty, lipiec to okres kwitnienia lipi, w sierpniu zwykle zaczyna żniwa, a przecież bardzo dużo podstawowym narzędziem

żniwiarzy był sierp. Również łatwo możemy określić pochodzenie "jesien" nazw miesięcy. Wrzesień znajduje się już podstawa w rzeczownikach, a nazwa październik nawiązuje do wron, których czynności obróbkę lin. Październik to zderzanie części lin lub konopi, które były oddzielane od włókien żykowych przez miedzielnik i trzcinę. Wrzesień nazwa listopad zwraca naszą uwagę na opadanie liści z drzew co zwiastuje zbliżającą się zimą.

Dobrała B. B.

—Tato, co to znaczy "etyka"?
—Zaraz ci to wyjaśnię na przykładzie. Wyobraź sobie, że do naszego sklepu wchodzi klient. Kupuje na kredyt i zaciągając lirow, płaci banku.

TELEWIZJA

PIĄTEK, 1 WRZEŚNIA

7.00 — Dzień dobry. 8.20 — Teleleone. 8.35 — Wiadomości "Deutsche Welle". 9.05 — Wiadomości w jęz. francuskim. 9.35 — S. "Dolina Isiek". 10.20 — Na XII święcie pieśni i tańca studentów bałtyckich "Gaudeamus". 10.30 — Wiadomości. 18.10 — Dla dzieci. 18.45 — Wiadomości (ros.). 18.55 — Teleleone. 19.00 — Wielka lekcia. 20.30 — Panorama. 21.00 — Sport. 21.15 — S. "Matka i syn". 21.45 — Alegria Laisvės. 22.05 — Teleleone. 22.10 — Film "Niedzwiedz i lalka". 23.35 — Wiadomości wieczorne.

BAŁTYCKA TV, TV POLONIA

7.35 — S. "Tak świat się kręci". 8.25 — S. "Manuela". 16.00 — "Jed pociąg" i recital Ireny Santy. 18.07. 18.35 — Teatr dla dzieci: Bajki Pana Perrault — "Kryps z Czubkiem" (P). 18.55 — Film animowany dla dzieci (P). 17.30 — "Gra" — teleturynie (P). 18.00 — Teleexpress (P). 18.15 — Film anim. 18.30 — Kino — moja miłość. Film "Oskarżony o zdradę stanu". 19.00 — Nowości bałtyckie. 19.05 — Cd. filmu "Oskarżony o zdradę stanu". 20.00 — "Za rogiem...". 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — Nowości bałtyckie. 21.05 — "Tak świat się kręci". 22.00 — Panorama (P). 22.30 — "Nie budzić śpiącego policjanta".

LNK TV

7.00 — Poranne kolo. 9.00 — Teleforum. 9.05 — S. "Bez domu jest źle...". 17.00 — Czas. 17.20 — Program o przeszłości. "Kroniki radiotelefonu". 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle...". 19.30 — Przegląd wydarzeń kryminalnych "Czarny piątek". 20.00 — Czas. 20.45 — Telephon. 21.05 — Telegra. "Tak. Nie". 21.55 — Program muzyczny "Wszystko!". 22.20 — Film "Barakuda".

TELE-3

7.30 — CNN. 8.00 — Film anim. 8.30 — S. "Santa Barbara". 9.30 — Guinness show. 10.00 — Styl. 10.30 — Film "Śmierć według Konstruktora". 12.00 — "Wielokolorowy". 12.35 — Grupa muzyczna. 13.30 — Telefekt. 13.55 — Lekcje jęz. ang. 14.00 — Magazyn podróży. 16.00 — Reforma ochrony zdrowia. 16.30 — Okno na przyszłość. 17.00 — Zegar przyszłości. 17.30 — S. "Buntownik — 2". 18.30 — Film anim. 18.55 — Lekcje jęz. ang. 19.00 — Wiadomości. 19.20 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Film anim. 20.55 — Lekcje jęz. ang. 21.00 — Wiadomości. 21.15 — Nowości ze sportu. 21.30 — S. "Góral — 2". 22.30 — Muzyka. 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Nowości ze sportu. 23.25 — Film.

KOŃWIENSKA TV

7.00 — 12.00 — Studio 300. 7.00 — Ekspres poranny. 1. 7.20 — S. "Ten dzieli świat zwierząt". 8.25 — S. "Ciotka Fletcher". 9.15 — Ekspres poranny. 2. 9.30 — S. "Policja z Miami". 10.20 — Mój dom — moja twierdza. 11.00 — Ekspres poranny. 3. 12.00 — Program "Deutsche Welle". 18.00 — Program, anonsy, muzyka. 18.10 — S. "Ten dzieli świat zwierząt". 18.40 — S. "Policjanci z Miami". 19.30 — TOP 10. 19.55 — Film dla dzieci. 20.00 — Wiadomości. 20.20 — Film dla dzieci. 21.00 — Muzyka. 21.30 — Wiza. 22.00 — S. "Ciotka Fletcher". 22.45 — Wiadomości. 23.05 — Playboy.

WILEŃSKA TV

6.05 — 9.05 — 8.20 — S. "Dla dzieci". 8.45 — Film dla dzieci "Świat zwierząt". 9.55 — Patrol drogowy. 10.05 — Program humorystyczny "Raz na tydzień". 10.35 — Apleks. 10.45 — Kura dolara. 10.50 — Nowości postmuzuzy. 11.00 — Film "Zdróżone przez rewolucję". 12.35 — 9.05 — 10.50 — Kura dolara. 13.00 — CNN. Nowości biznesu. 13.30 — Nowy Jork! Nowy Jork! 14.00 — Tablica ogłoszeń. 18.45 —

—Aleś ty głupi, przecież to ja!
—Patrz na lecący samolot jeden Czuchka stwierdza:
—Naczelnicę lecia.
Inny mu zaprzecza:
—Nie. Gdyby leciał kierownicę, to obok byłoby motocyklistę.
—Mamo, dziś 1 września, ja nie chcę iść do szkoły.
—Wyjdź się, synku. Masz już 40 lat i oprócz tego jesteś dyrektorem szkoły.

Dziś w miasteczku. 19.00 — Sport bez przyczyny. 19.30 — Film "Niezczysty wypadek". 21.10 — Film. 22.45 — Nowości postmuzuzy. 23.05 — Dziś w miasteczku. 23.15 — "Wyżej — tylko gwiazdy".

IKANAL

5.00 — Teleporanek. 8.00 — Dziennik. 8.20 — S. "Kobieta z tropików". 9.10 — "Srebrna kula". 9.50 — Gwiazda poranna. 10.35 — Telegra "Zrozumienie". 11.00 — Dziennik. 11.20 — Spółka TVR Mir. 12.00 — S. "Wielka przeraza". 13.10 — Ekilibris. 13.20 — "Iwanow, Pietrow, Sielichin". 14.00 — Dziennik. 14.20 — Siedem dni sportu. 15.00 — "Wiat, scholarze". 15.10 — S. "Biały Kieł". 15.35 — Nowa rzeczywistość. 16.00 — Ściągaczka. 16.05 — Rockowa lekcia. 17.00 — Czas. 17.20 — S. "Kobieta z tropików". 18.10 — Dzieki po le. 18.25 — Czołowiek i prawo. 18.55 — Pole cudów. 19.45 — 20.00 — Muz. cka. 19.55 — Reklama. 20.00 — Czas. 20.45 — Reklama. 20.55 — S. "Giganci drugiej wojny światowej". 21.55 — Wersje. 22.15 — Poglad. 23.10 — Program muzyczny. 23.55 — Dziennik.

TVP-1

10.00 — Wiadomości. 10.10 — "Niebezpieczna zatoka" — serial prod. kanadyjskiej. 11.00 — "Star Trek — następne pokolenie" — serial prod. USA. 11.50 — Muzyczna Jedynka. 12.30 — 12.45 — Program polonijny. 12.30 — 14.05 — Fajzomina krogulki. 14.30 — Szaleństwa rodygny — Higiena osobista. 14.40 — Wakacyjne rozgardziasz. 15.00 — Kino letnie. "Miodzi języczki" (19.20) — serial prod. USA. 16.30 — Rusz się, Kazimierz. 16.45 — Militaria na wakacje. 17.10 — 17.15 — Chłuchcie — program dla najmłodszych. 17.25 — Muzyczna Jedynka. 17.55 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — Goniec — tygodnik kulturalny. 18.40 — Pomoc domowa. 18.00 — Randka w ciemno. 19.40 — Teta, a Marcin powiedział. Chęć zdobycia wiedzy. 20.00 — Wiecezrynia. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Zakazane piosenki" — film fab. prod. polskiej. 22.55 — Pula dnia. 23.10 — WC wiadomości. 23.25 — Młody. 24.00 — Prok. 24.05 — W. 13.00 — "Dwójcażony". 17.05 — Fawel folklorystyczny. 17.35 — Nasze kroniki. 18.15 — Teleleone. 18.20 — Wiadomości. 18.30 — W świecie film. 19.00 — Reportaże z regionu. 19.20 — Śeranus Marciulinis — o sporcie bieżni. 19.25 — Wzrost. 20.00 — Kamera SVR. 20.30 — Panorama. 21.00 — Sport. 21.15 — Loteria "Perlas". 21.20 — Pod własnym dachem. 22.00 — S. "Wdowy". 22.55 — Teleleone. 23.00 — Wiadomości wieczorne. 23.15 — Koncert rockowy.

SOBOTA, 2 WRZEŚNIA

LTV

9.00 — Dla dzieci. 10.00 — Droga. 10.30 — Teleleone. 11.20 — Witaj, Francjo. 11.50 — Prok. 12.00 — Teleleone. 12.25 — Nasz jęz. 12.55 — S. "Dla dzieci/Rodzinka Twistów". 13.20 — Sport na świecie. 14.05 — Reportaż z festiwalu folklorystycznego. 14.35 — Film dok. 15.05 — W. 15.00 — "Dwójcażony". 17.05 — Fawel folklorystyczny. 17.35 — Nasze kroniki. 18.15 — Teleleone. 18.20 — Wiadomości. 18.30 — W świecie film. 19.00 — Reportaże z regionu. 19.20 — Śeranus Marciulinis — o sporcie bieżni. 19.25 — Wzrost. 20.00 — Kamera SVR. 20.30 — Panorama. 21.00 — Sport. 21.15 — Loteria "Perlas". 21.20 — Pod własnym dachem. 22.00 — S. "Wdowy". 22.55 — Teleleone. 23.00 — Wiadomości wieczorne. 23.15 — Koncert rockowy.

BAŁTYCKA TV, TV POLONIA

8.35 — S. "Tak świat się kręci". 9.30 — S. "Manuela". 10.00 — Prosepekt. 10.20 — Na ekranie — Charles Chaplin. 10.30 — "Pięć wiatr". 11.00 — Nowela filmowa. 11.30 — NBA — bleska. 12.00 — "Za rogiem...". 12.30 — Czarno-białe. 13.30 — Wiadomości (P). 13.10 — "Znajomi w ZOC" — program przyrodniczy (P). 13.35 — "Miekiestka" — serial anim. dla dzieci (P). 14.00 — Teatr rodziny: "Stracił". (P). 15.00 — Disco Polo Live (P). 15.30 — Czas dla ciebie (P). 15.50 — Cztery czwarte (P). 16.40 — Sport (P). 18.00 — Teleexpress (P). 18.15 — Film anim. 18.30 — Kino — moja miłość. Film "Anioł" — złościny. 20.15 — Meccz o puchar LFPN "Ranga" — Politechnika "FBK Kaunas". 21.05 — S. "Tak świat się kręci". 22.00 — Czarno-białe. 22.30 — Film "Borsalino i Ska". 0.10 — Muzyka. 0.25 — Program na niedziele (P). 0.35 — Słowo na niedziele (P). 0.40 — Program rozrywki (P). 1.00 — "Daleka od zwoy" — serial TVP (P). 1.30 — "Schody,

pióra, brylanty" — program Ewy Kuklińskiej (P).

LNK TV

9.00 — Poranne kolo. 11.05 — S. "Młodość rani". 12.00 — Program o przeszłości "Kroniki radiotelefonu". 12.50 — S. "Wydzieł zabójczy". 13.45 — Przegląd wydarzeń kryminalnych "Czarny piątek". 14.15 — "Trzy i pół". 15.00 — Program informacyjny "Deutsche Welle". 16.00 — Tangomania. 16.25 — Film dok. 16.55 — Program muzyczny "Wszystko!". 17.20 — Film dok. 17.50 — Program dla dzieci. 19.05 — S. "Niebieskie migdały". 20.00 — Czas. 20.40 — S. "Hotel Fawel". 21.05 — Sobotnie rozmowy. 21.40 — S. "Nieskończoność". 22.05 — Program humorystyczny "Bulwar show". 23.05 — Film "Czerwony król, biały rycezy".

TELE-3

9.00 — Film anim. 10.30 — Film. 12.30 — Muz. 12.45 — S. "Dobry wieczór". 13.30 — W.W. Brylanty. 14.00 — Magazyn podróży. 16.00 — Muzyka. 16.30 — Film dok. 17.30 — Magazyn Nr.1. 18.00 — "Zegar przyszłości". 18.10 — S. "Maria Czarna". 19.25 — Lektoria. 19.30 — Styl. 20.00 — Dzieki po le. 20.15 — Film anim. 21.00 — Muzyka. 21.30 — Muzyka. 21.30 — Film "Regium na glos i fortepian". 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Muzyka.

KOŃWIENSKA TV

8.00 — Program, anonsy, muzyka. 8.10 — Film anim. dla dzieci. 9.00 — Głosy z przeszłości. 9.10 — Magazyn. 9.10 — Poranek z muzyką. 10.00 — Film "Białe wiaty". 11.40 — Ostry kar. 12.10 — S. "Brzeg marzeń". 13.00 — Film. 14.35 — Film dok. 15.10 — S. "Kameleony". 15.50 — Film-opera "Eugeniusz Oniegin". 18.40 — S. "Nareszcie języczki". 18.50 — 19.00 — 20.00 — Wiadomości. 20.20 — Film anim. dla dzieci. 21.00 — Film "Pewnego razu po dwudziestu latach". 22.15 — Wiecez języczki. 22.45 — Wiadomości. 23.05 — Playboy.

WILEŃSKA TV

7.15 — Film. 8.40 — S. dla dzieci. 9.10 — Film dla dzieci. 10.20 — Ch. Chaplin. 10.45 — Film. 10.45 — Gdynia. Wileńskafilm. 11.00 — Czekam na 1 września. 11.20 — Spektakl "Targowisko próżności". 13.55 — Film dok. 14.50 — Program "Ja sama". 15.45 — Muzyka filmowa. 18.45 — Ekan tygodnia Wileńskafilm. 19.00 — Kastrolog tygodnia. 19.30 — Magazyn filmowy "Fili". 19.35 — Film "Nieuchwytni mściciele". 21.05 — Film. 22.45 — Tablica ogłoszeń. 23.00 — Film "Symbol krwi".

IKANAL

8.30 — Teleporanek. 7.45 — Słowo pastora. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Logo-go. 8.50 — S. "Tajemnice mego lata". 9.25 — Poczta poranna. 10.00 — Smak. 10.15 — Zdrowie. 10.45 — Prowincja. 11.15 — Beau Monde. 11.40 — Film "Ochotnicy". 12.30 — Złoty wiek. 12.45 — Dziennik. 14.20 — Moskwa. Konserwatorium. 15.05 — Wielki wyjazd. 15.30 — W świecie zwierząt. 16.10 — Panorama śmiechu. 17.00 — Czas. 17.25 — Najlepsze samochody świata. 17.35 — Film "Wydzieł zabójczy". 19.45 — Dobranoc. 19.55 — Reklama. 20.00 — Czas. 20.45 — Reklama. 20.55 — S. "Giganci drugiej wojny światowej". 21.55 — Brain ring. 22.45 — Program muzyczny. 23.00 — Film "Trafiały, moja Rojo". 23.50 — Dziennik.

TVP-1

9.00 — Wiadomości. 9.05 — Agrolinia. 9.30 — "Pugwał" (23, 24) — serial prod. australijskiej. 10.20 — 10.30 — 10.45 — Słowo. 10.45 — program dla dzieci i młodzieży. 11.30 — Piepierz i wanilia. 12.00 — "Łowca krokodyli" (10) — serial dok. prod. australijskiej. 12.45 — Black and White — program muzyczny. 13.00 — Wiadomości. 13.05 — Kraj magazyn regionalnych Oddziałów TVP. 13.30 — Telewizyjny Teatr Rozmaitości. 14.30 — Walt Disney przedstawia. "Najlepszy zaprzęgi" (emisa z telewizji). 14.55 — Film "Swojskie kłopoty". 16.30 — "Zwierzęta świata". "Olbymy z Ningaloo" (1) — film dok. 17.00 — "Bill Cosby show" — serial komediowy prod. USA. 17.30 — Swojskie klimaty. 17.55 — Kalendarium XX wieku. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Program rozrywkowy. 19.05 — "Dzień za dniem" (10/39) — serial prod. USA. 20.00 — Wieleżony. 20.15 — Wiadomości. 21.10 — "Europa Europa" — film fab. prod. francusko-niemieckiej. 23.05 — Czar par. 0.35 — Wiadomości. 0.45 — Sportowa sobota. 0.55 — "Aż się dzieje". 1.45 — prod. USA. 2.35 — "Poza granicami rzeczywistości" — serial prod. kanad. 3.20 — Program rozr.

SPORT

Na Uniwersjadzie

Z każdym dniem uzbiera kompletów medali na Letniej Uniwersjadzie w Fukuoce. Zakończył rywalizację szermierz. Pierwsze miejsce i złoty medal wywalczył Rosjanin P. Kabanow, który w finale pokonał Włocha P. Maliniego — 15:14. W konkursie trójkolku medalem zwyciężył A. Kuriennio (Rosja) — 17:30 m.

W turnieju koszykarzy walczyli o miejsca 1-8 drużyna Litwy pokonała zespół W. Bytana — 75:53. W innym meczu tej grupy kadra USA pokonała Czechy — 77:62. W drugiej grupie Japonia wygrała z Kanadą — 96:93, a Chorwacja zwyciężyła Irlandię — 87:67.

W półfinałowych meczach turnieju piłki nożnej Japonia wygrała z Rosją — 1:0, a Korea Półd. z Ukrainą — 3:1.

Znowu nie pocięli Litwisi siatkarze. W kolejnym meczu przegrali z Niemcami — 0:3.

Graj tenisiści

Po A. Agassim drugi z Amerykanów P. Sampras rozstawiony z nr 2 w turnieju tenisowym US Open bez problemów pokonał Brazylijczyka F. Meligeniego w trzech setach. Inny Amerykanin T. Martin w czterech setach wygrał z Francuzem G. Forgetem. Ciężką przeprawę miał Szwed T. Enqvist z M. Riossem (Chile) — 2:6, 6:2, 4:5, 6:3, 7:6. Pokonał swych przeciwników S. Buguera (Hiszpania), J. Courier i M. Chang (USA), A. Czesnoków (Rosja), M. Wilander (Szwecja), M. Stich (Niemcy).

Do niespodzianek należy zaliczyć wyeliminowanie z turnieju Białorusi M. Malejewej przez Szwajcarkę M. Hingis. Inne czołowe tenisistki kontynuują walkę — m.in. M. Pierce (Francja), J. Novotna (Czechy), C. Martinez (Hiszpania), L. Davenport (USA).

Sukces polskich łuczników

Polskie juniorki zdobyły złoty medal mistrzostw Europy w łucznictwie. Występując w składzie M. Jania, A. Ciok, K. Szelińska pokonały w finale Włoszek — 215:213. Tytuł mistrzostw Europy wywalczyły juniorki D. Targosz, P. Szymczak i B. Pawlicka. W finale zmierzały z Ukrainą, przegrywając w barażu 25:26. Są to pierwsze medale junierek w historii polskiego łucznictwa.

Mistrzostwa w Lillehall zakończyły tegoroczną rywalizację o Puchar Europy. Trofeum to przypadło zarówno polskim juniorkom jak i juniorkom.

Z boisk piłkarskich

* W pierwszej dekadzie września odbył się jubileuszowy X międzynarodowy turniej juniorski "Srebrna — 95. Tradycyjna impreza dla piłkarzy do lat 16 ma już w Europie dobrą markę. Tym razem wystąpią juniorki młode z ośmiu krajów.

* W piątą serię spotkań o mistrzostwo Polski (niezakończanej) porażki doznał dotychczasowy lider warszawski "Lagis" ulegając w Łodzi drużynie LKS — 1:2. Na czele tabeli znajduje się obecnie "Kdźki" "Widzew" (13 pkt.) po wygranej w Częstochowie z "Rakowem" — 1:0. Nie odbył się mecz "Olimpia" — GKS Katowice.

* W towarzyskim meczu piłkarskim w Stambule reprezentacja Turcji wygrała z Macedonią — 2:1.

W kilku wierszach

* W towarzyskim spotkaniu zapasników w stylu klasycznym Polska pokonała w stylu reprezentację USA — 7:3.

* Zakończył się Tour de France w kolarstwie górskim. W klasyfikacji generalnej zwyciężył B. Srebrna (Holandia). Najlepszy z Polaków M. Galiński uplasował się na 8 miejscu.

* Reprezentacja Finlandii złożona z zawodników drugiej ligi rozegrała w Gdańsku dwa spotkania z hokejową kadrą Polski. W pierwszym meczu Finowie przegrali — 3:4, a w drugim zremisowali — 4:4.

Z okazji wspaniałego Jubileuszu 70-lecia Urodzin oraz 50-lecia pracy pedagogicznej Szanownemu Panu

Zenonowi ŻOŁNIERUKOWI —

Przesłano Związków Zawodowych Pracowników Oświaty rej. socjalistycznego życia, zdrowia, szczęścia, pogody ducha oraz wszelkiej pomyślności na długie lata z podziękowaniem za trud i poświęcenie w wychowaniu młodego pokolenia składa Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie "Macierz Szkolna".

(Zam. 1174)

W związku z rozpoczynającym się 1995/96 rokiem szkolnym serdecznie pozdrawiamy oraz najlepsze życzenia pedagogom, wszystkim pracownikom oświaty rejonu socjalistycznego, rodzicom i uczniom

składają Kierownik Socjalistycznego Rejonowego Wydziału Oświaty Antoni JANKOWSKI Przesłano Związków Zawodowych Pracowników Oświaty rejonu socjalistycznego Zenon ŻOŁNIERUK (Zam. 1127)

Z okazji pięknego Jubileuszu kochanemu Tatuliowi i Dziadkowi

Zenonowi ŻOŁNIERUKOWI

dobrego zdrowia, szczęścia, pogody ducha oraz wszelkich łask Bożych życzą córki Danusia i Elżbieta z rodzinnymi (Zam. 1185)

OGŁOSZENIA

DO "KURIERA WILEŃSKIEGO"

można dać również w śródmieściu.

Obecnie, aby dać reklamę do "Kuriera Wileńskiego" niekoniecznie jest jechać do Domu Prasy. Ogłoszenia do naszego dziennika za pośrednictwem Biura Reklamy przyjmowane są pod adresem: Wilnius, "Vilniaus kapitalinė statyba" ZSA, Gedimino pr. 37, gabinet nr. 9, drugie piętro. Tel. 61-66-64.

NIEDROGI WYJAZD

do Włoch w dniach 2-14.X.95 r. W programie (Padwa, Florencja, Rzym, Asyż, Wenecja). Zgłoszenia od poniedziałku do piątku od 9.00-18.00. Wilnius, tel. 62-58-12.

(Zam. 8-V)

SPRZEDAJEMY

3-pokojowe mieszkanie w Skaidiskais. Tel. 66-04-77.

(Zam. 1155)

ZAŁATWIAMY DOKUMENTY

na wyjazdy zagraniczne dla grup i indywidualne do Rosji, na Ukrainę, Białoruś. Oferujemy podróże komercyjne do Moskwy i na Ukrainę.

Potrzebni są agenci w rejonach (licencja 01067). Wilnius, tel. 44-15-55.

(Zam. 1145)

Wyraża szczerę współczucie nauczyciele Leokadii KIJEWICZ z powodu śmierci ukochanej Mamy składa grono pedagogiczne Wileńskiej Szkoły Średniej im. W. Wyrokomli

SPRZEDAJEMY jednopokojowe mieszkanie typu bursy w dzielnicy Nowa Wilnia.

Tel. 66-04-77.

(Zam. 1154)

Mający doświadczenie pracy w handlu księgowym

POSZUKUJĘ ZWRAĆCIE SIĘ: Wilnius, tel. 47-63, od godz. 19 do 23.

(Zam. 9-V)

KALENDARIUM

* Piątek (1 IX) jest 244 dniem 1995 r. Do końca roku 121 dni.
* Znak Zodiaku — Panna.
* Imieniny: Beatrycze, Bronisława.
* Wschód Słońca — 6.22, zachód — 20.15. Długość dnia 13 godz. 5 min.

Litewska Służba Hydrologiczna rocznie przewiduje na 1 września zachmurzenie z przejaśnieniami, krótkotrwałe opady. Wiatr umiarkowany południowo-wschodni, umiarkowany. Temperatura 17-19 stopni.

W ciągu następnych dwóch dni przełotne opady. Temperatura w dni 10-15, w dzień — 14-19 stopni.

Wodomierze KADIN

Gwarancja:

— licznik na wodę

gorącą — 4 lata

— licznik na zimną

wodę — 6 lat.

Prowadzimy prace

montażowe.

Handel hurtowy i detaliczny.

Vilnius, tel. 23 75 12, 23 43 75

Vilimeksas

(Zam. 1094)

Co, kiedy, gdzie

ŚWIĘTA

* Dziś na trzech największych placach miejskich odbędą się koncerty w związku z otwarciem nowego roku szkolnego. Na Placu Niepodległości impreza rozpocznie się o godzinie 18.00. Wystąpi tu orkiestra. Natomiast o godzinie 19.00 na Placu Katedrałnym — klasyczna symfonia. Miłośnicy muzyki rockowej zapraszani są o godzinie 21.00 na Plac Ratuszowy.

WYSTAWY

* "Jesienne płożno" — tak się nazywa republikańska wystawa tekstyliu w Galerii Sztuki Stosowanej (Pamėnkalnio 11/3).

* "Twórczość plastików-Rošan — mieszkających w naszym mieście ekspozycja jest w Galerii "Tauro Kalnas" (V. Mykolaitis-Putinas 5).

* "Stare Klejdy w malarstwie" — pokaz taki ma miejsce w galerii "Vartai" (Wileńska 39). Jednocześnie obejrzyć tu można autorską ekspozycję Eleny Krikkaitė, Jolanty Janavičus (Austria) oraz Audriusa Puipys (wszystko malarstwo).

* Dorobek twórców fińskich prezentowany jest w galerii "Arka" (Ostrobramska 7).

* Natomiast malarstwo Dariusza Vabolisa — do obejrzenia w Galerii Medali (Świętojańska 11).

* "Z życia koni" — tak się nazywa pokaz czynny w Galerii Fotograficznej (Stikliu 4). Jego autorem jest fotograf z Poniewieża Stasya Povilaitis. Zaprezentował tu 40 prac. Kilka słów o autorze. S. Povilaitis pracuje jako naczelnik wydziału zaopatrzenia Poniewiejskiego Zakładu Automatyki. Drugim jego powołaniem jest fotografia. Fotografuje ponad 10 lat. W wystawie uczestniczył od 1985 roku. Jego fotografie były ekspozycyjne na międzynarodowych pokazach w Polsce, Czechach, Rosji, Estonii i innych krajach.

* Kto nie zdążył obejrzyć bardzo obszernego pokazu odzwierciedlającego najnowsze kierunki sztuki litewskiej, może to jeszcze zrobić odwiedzając Centrum Sztuki Współczesnej (Niemiecka 2).

TEATR

* Wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego teatr "Lėlė" zaprasza na premierę. W sobotę i niedzielę zaprezentuje "Lisica królewna".

H.G.

Redaktor naczelny Czesław MALEWSKI

Nasz adres:

Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika Kod 67218 ISSN 1392-0405 SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz redakcji — 42-79-49.

DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny — 42-78-54, aktualności krajowych — 42-79-64, życia wsi — 42-79-68, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, społeczny, kultury — 42-79-77, handlu, usług, "Magazyn rodzinny" — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, litów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Korespondenci: na rejon wileński — 42-79-68, 45-03-95, socjalistyczny — 52-780, święciański — 47-59-49, trocki i szarywielki — 42-69-65, 47-04-95, fotokorespondenci — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Jerzy SURWILKO